

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 422

(József (Közlöny) ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad.

Telefon szám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre — — 1080 Lei
Fél évre — — — 540 Lei
Negyed évre — — 270 Lei
Havonta — — — 90 Lei
Árjegyzék díjazás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

Egy királyi diktátor.

Régi igazság, hogy többet ér valamely országban egy egészséges abszolutizmus, mint egy beteg parlament. A jugoszláv események, eddig azt igazolták, hogy a parlament képtelen egészséges állapotokat teremteni, sőt a zavaros politika helyzet miatt, mintegy élő sebként élt a parlament Jugoszlávia testében. Különösen Radics halála óta Horvátország forrongó katlaná változott, a horvátok és szerbek, ez a két rekonfaj, nyílt ellenségé váltak és hiába volt minden kísérletezés a béke megteremtésére, a helyzet egyre jobban elmérgesedett. Minden békeakció vagy a szerbek, vagy a horvátok érzékenységében botlott meg, mert a két nép érdekeit alkotmányos uton összeegyeztetni lehetetlen volt.

A zavaros politikai helyzet, az elégedetlenségeknek aggodalmat keltő megnyilvánulásai, már-már az állam meggyengült épületének falait döngették. Komoly ok volt a félelemre; a polgárháború vagy a forradalom réme rajzolódtott Jugoszlávia egére. Az ország politikusainak fűhöz-fához való kapcsolódása semmi jóval nem biztatott és minden ténykedésükkel kiállították a bizonyítványt arról, hogy gyengék ahhoz, hogy rendet, nyugalmat és harmóniát teremtsenek az ország népei között. A jugoszláv parlamentarizmus teljes bukását jelentették ezek az állapotok, amelyeken változtatni kellett, különben a kaos, a zavar fokozódik s a később jövő cselekedetek nem tudják utját állni a végzetnek. Nem tudjuk, hogy Sándor, Jugoszlávia királyának agyában született-e meg a merész ötlet, vagy sugalmazták neki, de egy történelmi jelentőségű lendülettel megteremtette Jugoszláviában az abszolutizmust s eltörölte a parlamentet.

Sándor király előtt, a jelenlegi történelmi időkben, két példa áll: az olasz és a spanyol. Ebben a két országban, polgári sorsból felemelkedett ember vette kezébe a diktatori hatalmat, Jugoszláviában azonban király ült a diktatori székbe és királyi gesztussal úgy valószínűsítette meg az abszolutizmust, hogy teljesen a maga kezében tartotta meg a hatalmat, ő adja ki az ukázokat, egyetlen politikai lépés sem történhetik az ő tudta és beleegyezése nélkül és semmiféle rendelkezési jogot nem ad a kormány kezébe.

Igy, ahogy hangzik, van valami imponáló Sándor király cselekedetében, mert merészség van benne, amely lendületet, akarást nyújt neki ahhoz, hogy az abszolutikus uralommal csináljon rendet országában. De a merészséghez, az akaráshoz nem elég az elhatározás; erő is kell hozzá. Nem ismerjük Sándor király tehetségét, tudását és erejét. Ebből a cselekedetből csupán bátorságát ismertük meg, azt a bátorságot, mellyel végre akar hajtani egy nagyon nehéz operációt. Egy beteg országot akar ezzel az operációval meggyógyítani. Most nem szabad remegni a kéznek, mert a legkisebb gyengeség előidézhetheti a katasztrófát, amely elragadja az operáló orvost is. Ha sikerül ez a nehéz műtét, Sándor király kitűnő orvos, akinek nevét a történelem példaként fogja említeni, de ha nem sikerül, akkor lángba fog borulni egy ország. Vér fog folyni a városok házsorai között és halálhörgés ébreszti gyöngesége tudatára Jugoszlávia nagyot akaró királyát.

Történelmi fordulat a jugoszláv államéletben

Sándor király proklamációjában feloszlatta a parlamentet és kihirdette a diktatúrát. — Az uralkodó új kormányt nevezett ki, amely kizárólag neki felelős. — A király kedvenc tábornoka lett a miniszterelnök. — A jugoszláv diktatura hatása a külföldön.

Feloszlatták a jugoszláviai Magyar Pártot.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Történelmi fordulattal fejeződött be a vasárnapra virradó éjszakán a jugoszláv kormányválság. A megoldást maga Jugoszlávia ifjú uralkodója, Sándor király hozta létre, aki egy erélyes gesztussal kettévágta a gordiusi csomót és diktatúrát kiáltott ki, a maga kezébe összpont

tosítva minden hatalmat. A fordulat a szenzáció erejével hatott világszerte és mindenütt az a vélemény alakul ki, hogy Sándor király megtalálta azt az utat, amelyen haladva, megszilárdítja Jugoszlávia már bomladozni kezdett egységét. A döntő, történelmi éjszakáról belgrádi tudósítónk az alábbi távirati jelentést küldi:

Sándor király kiáltványa a néphez.

A vasárnapra virradó éjszaka Sándor király meglepő fordulattal oldotta meg a kormányválságot. Kinevezte az új kormányt, de egyben felfüggesztette a parlamentáris alkotmányt, feloszlatta a szkupstinát, a megyei és

községi képviselőtestületeket és diktatorikus hatalommal maga vette kezébe az állam igazgatásának minden teendőjét. A hivatalos lap első oldalán közli a király kiáltványát Jugoszlávia népéhez:

Kedves népemnek, minden szerbnek, horvátnak és szlovénnek!

A nemzet és az állam legnagyobb érdekei, valamint jövőjük arra készítetnek, hogy mint uralkodó és mint ez ország fia, közvetlenül forduljak a nemzethez és nyíltan és őszintén megmondjam neki, mit parancsol nekem e pilanathban lelkiismeretem és hazaszeretetem.

Eljött az óra, amikor a nép és a király között nem lehet közvetítő és nem is kell közvetítőnek lenni. Sok tárdozás folyamán és sok türelem árán, amelynek bizonyosságát adtam magas tisztem ellátása során

néptömegeink panasza tépte a szívemet, amely ítélőképességével már régen belátta, hogy nem lehet az eddig követett utat folytatni.

Az a reményem, egyttal népemé is, hogy belső politikai életünk fejlődése magával hozza a rendet és a konszolidációt az állam helyzetében, nem valósult meg. A parlamenti helyzet és minden politikai nézet egyre inkább negatív jelleget ölt, amelynek a nép és az állam ezidőszertől csupán kárát vallja. Ilyenformán

veszedelemben forog az állam minden hasznos intézménye, azok haladása és egész nemzeti életünk kifejlődése.

Országunkban ez az egészségtelen politikai helyzet nemcsak arra alkalmas, hogy károsan ítéljék meg belső életünket és haladásunkat, hanem káros államunk külpolitikai viszonyainak rendezésére és kifejlésztésére, valamint külföldi tekintélyünk és hitelünk megerősödésére.

A parlamentarizmus, amely mint politikai eszköz fájdalommal gyászolt apámnak hagyatéka, megmaradt az én eszményemnek is.

A politikai szenvedélytől elvakultak azonban olyan mértékben kezdtek vele visszaélni, hogy államunkban minden hasznos munka akadályává lett. Sajnálatos viszálykodások és a szkupstinai események megrendítették a nép hitét ez intézmény hasznosságában. A pártok és az egyesek közötti megértés, vagy csak a legközönségesebb összeköttetés is teljesen lehetetlenné vált.

A parlamentarizmus távol állván a nemzet és az állam egységének megerősítésétől és eszményének kifejlésztésétől, a mai állapotában már a

nemzet lelki szétzüllését és egységének megbontását kezdi előidézni.

Szent kötelességem minden eszközzel megvédeni a nemzet és az állam egységét. Eltökéltem, hogy e föladatomat hűbőzés nélkül teljesítem.

Népem egyesülését épségben tartani és megtartani az állam egységét, uralkodásom legiőbb eszménye.

Használóképpen emnek kell a legiőbb törvénynek lenni nemcsak számomra, hanem mindenki számára. Ezt parancsolja rám népem és a történelem előtt a felelősség tudata, a hazaszeretet és a hegyeletes hála a számtalan értékes áldozat iránt, akik ezért az eszményért estek el.

Ha ezeken a bajokon az eddigi módszer szerint parlamenti kormányok kicserélésével, vagy új törvényhozói választásokkal akarnánk segíteni, ez azt jelentené, hogy értékes időt pazaroltunk el hű kísérletekre, amelyek már eddig is több évünket fölemésztették.

A munka új módszereit kell megtalálnunk és új ösvényeket kell törni.

Meggyőződésem, hogy e komoly pillanatban minden szerb, horvát és szlovén polgár megérti királyának ezt az őszinte szavát és hogy a leghűségesebben segítségemre lesznek további tárdozásaimban. Egyedül arra töreksem, hogy a legrövidebb időn belül elérjem az állami közigazgatás intézményes megvalósulását és az államnak olyan megszervezését, amely a legjobban megfelel a lakosság általános szükségleteinek és az állam érdekeinek. Következésképpen

elhatároztam és kimondom, hogy a Szerb-Horvát-Szlovén királyság 1921. június 28-iki alkotmánya nincs többé érvényben.

Az ország minden törvénye érvényben marad mindaddig, amíg — ha ennek szüksége fölmerül — rendelettemmel meg nem szüntetem érvényességét.

Az új törvényeket a jövőben hasonló ukázzal fogom kihirdetni. Az 1927. szeptember 11-én megválasztott szkupstinát feloszlatom.

Amikor ezt az elhatározásomat közlöm né-

pemmel, megparancsolom az állam minden hatóságának, hogy ehhez alkalmazkodjék és mindenkinek és minden egyesnek, hogy tartsa

tiszteletben és engedelmességgel annak.
Kelt Belgrádban, 1929. január 6-án.
Sándor s. k.

Megalakult az új kormány.

A proklamáció aláírásával egyidejűleg a király kinevezte régi hívét, Zsifkovic's tábornokot, a királyi gárda parancsnokát, aki még a száműzetésében is híve volt a Karagyorgyevics-dinasztiának, az ország miniszterelnökévé. Az új kormány a következő:

Miniszterelnök és belügyminiszter: Zsifkovic Péter, tábornok.

Külgyminiszter: Marinkovic volt külgyminiszter.

Tárca nélküli miniszter: Uzunovic volt miniszterelnök.

Közlekedésügyi miniszter: Korosec volt miniszterelnök.

Hadügyi és tengerészetügyi miniszter: Hadzics tábornok, volt hadügyminiszter.

Pénzügyminiszter: Svrlyuga, a jugoszláv bankok szövetségének elnöke.

Szociálpolitikai miniszter: Drinkovic Máté volt miniszter.

Közoktatásügyi: Maximovic Bozsidar volt miniszter.

Kultuszminiszter: Lalaupovic, az államtanács elnöke, a horvát mohamedánok vezére.

Igazságügyi: Szrskics Milán volt miniszter.

Közegészségügyi: Kruly volt miniszter.

Erdészeti bányászügyi: Radivojevic Lázár volt képviselő.

Posta-, táviró- és közmunkaügyi: Szavkovic Szveta képviselő.

Földművelésügyi: Franges Ottó zágrábi egyetemi tanár.

A király beszéde.

Az új kormányban ezek szerint egyaránt fog-

A diktatura első négy törvénye.

Az óriási jelentőségű eseményeket a lapok vasárnap különkiadásban közölték az országgal és plakátokat ragasztottak ki az utcákon, amelyek Sándor király proklamációját közölték. Mindenütt nagy tömeg vette körül a falragaszokat és némán olvasta a királyi szöveget. Azt, hogy mit szól Zágráb az eseményekhez, nem lehetett tudni, miután a táviró és telefonforgalom szünetelése teljesen elvágtá Zágrábot Belgrádtól. Az új kormány már vasárnap reggel megtartotta az első minisztertanácsot, amelyen Zsifkovic tábornok bejelentette, hogy továbbra is a királyi testőrség parancsnoka marad, megtartja tábornoki rangját és a király melletti szolgálati beosztását.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a királyi ukázzal hozott négy első törvényt. Az első törvény huszonegy cikkből áll és kimondja, hogy

az S. H. S. állam, amely eddig alkotmányos királyság volt, a mai naptól kezdve örökös királyság és a miniszterek csak a királynak tartoznak felelősséggel.

A második törvény súlyos büntetésben részesíti mindazokat, akik az állam és az állami intézmények ellen propagandát folytatnak, a mennyiben ennek a propagandának az a célja, hogy erőszakosan megváltoztassák az állam intézményeit. A törvény egyik szakasza kimondja, hogy

mindazok a politikai pártok, vagy egyesületek, amelyek a jelenlegi államforma megváltoztatására törekednek, feloszlatandók.

Ugyancsak fel kell oszlatni azokat a politikai pártokat is, amelyek vallási, vagy faji alapon állnak. A harmadik törvény a sajtótörvény módosításáról szól és rendkívül szigorú szabályokat tartalmaz, míg a negyedik feloszlatja a megyei és városi képviselőtestületeket és kormánybiztosokat állit a megyék és városok élére.

Feloszlatták a Magyar Pártot.

A királyi ukáz, amely a faji vagy vallási alapon álló pártokat feloszlatja, halálos csapást mér a Magyar Pártra. Ezért lehetséges, hogy a párt a Népszövetséghez fordul védelemért. Ugyancsak feloszlatásra kerül a horvát parasztpárt, a szlovén párt, valamint a mohamedán párt is.

lálnak helyet szerbek, horvátok és szlovének. Vasárnap éjszaka éjfélkor tette le az új kormány a király dolgozószobájában, két lelkész asszisztenciája mellett az esküt, majd utána a király beszédet intézett a miniszterekhez. Leszögezte, hogy a válságot parlamenti úton nem lehetett megoldani. Ezért határozta el, hogy a közigazgatás rendszerének megváltoztatásával küszöböli ki a nehézségeket és keres orvoslást azokra a bajokra, amelyekben az állam és a nép élete szenved. Kifejté, hogy a miniszterek egyedül neki tartoznak felelősséggel és ezért mindegyik a maga hatáskörében a legmagasabb államhatalmat képviseli.

— Önöknek és alárendeltjeiknek magasan fenn kell tartaniok a hatalom tekintélyét és minden körülmények között biztosítaniok kell annak tiszteletbentartását. Ezt csak akkor tudják megvalósítani — mondotta az uralkodó — ha szigorúan betartják az ország törvényeit és nem engedik meg, hogy kijátszák őket.

Kijelentette, hogy meg kell teremteni a lakosság bizalmát a hatóságokkal szemben és tartósan biztosítani azt az érzést, hogy Jugoszláviában a legteljesebb egyenlőség és törvényesség uralkodik. Elvárja a kormány tagjaitól, hogy az egyetértést fogják ápolni és kiterjeszteni valamennyi szerb, horvát és szlovén nemzet egyenlőségének szellemében. Elvárja, hogy serény munkába kezdjenek az állam javára és habókedvtalanul hozzájárulnak az állam igazgatásának megjavításához.

— Tartásuk mindig szem előtt — fejezte be megindultan beszédét az uralkodó — hogy az állam üdvé a legfőbb törvény és hogy a népet szolgálja a legszentebb feladat.

Közben beállott az ortodox karácsony, mire a politikai viharok egyelőre teljesen elcsendesedtek. A lapok nem jelentek meg és a vezető politikusok tartózkodnak minden nyilatkozattételtől. A szerb pártok álláspontja még teljesen ismeretlen. Annál élénkebben foglalkozik az új helyzettel a külföld. A nagy külföldi világlapok oldalakon keresztül foglalkoznak a nagy horderejű eseménnyel.

A külföld figyeli Jugoszláviát.

A párisi jelentések szerint a francia lapok a Quai D'Orsay győzelmét látják a történelemben. A helyzetet komolynak ítélik meg. Több lap erőszakos államcsinyról ír, viszont a jobboldal helyesli a király magatartását. A Journal „Új éra kezdődik

A diktatura hatása Bucurestiben.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának késő esti telefonjelentése.) A bucaresti-i jugoszláv meghatalmazott miniszter ma délután látogatást tett Maniu miniszterelnöknel. Erről a látogatásról diplomáciai és sajtó-körökben még semmit sem tudnak.

A látogatás különös fontossággal bír azok után, hogy Sándor király épen azon a napon döntött a kormányválság kérdésében, amikor

Hat nap óta repül egy amerikai repülőgép.

Megdöntötték az eddigi időtartamrepülési világrekordot. — A Question Mark bravuros kísérlete.

Los Angelesből jelentik: A Question Mark repülőgép losangelesi időszámítás szerint hétfőn este felszállt az ottani repülőtérrel, hogy megdöntse az időtartam-repülés világrekordját. A gép modern berendezésű Fokker, amelyen a pilótán kívül öt utas foglalt helyet s különleges felszerelése lehetővé teszi, hogy hosszú ideig a levegőben maradjon. Az utolsó jelentések szerint a Question Mark már kilencven órája tartózkodik a levegőben.

A későbbi jelentések szerint nagy izgalommal várják világszerte a repülőgép rekordkísérletéről szóló jelentéseket. Az amerikai Fokker-gép repülés közben veszi fel a benzint és így rekordja más kategóriába tartozik, mint Riszticské, akik a magukkal vitt ben-

Jugoszláviában" címen ír cikket és megállapítja, hogy a katonai diktatura nem célozza a horvát szeparatista törekvések elnyomását. A maga részéről helyesli az eseményeket. A baloldali sajtó viszont a parlamentarizmust védi. A Volonte szerint a válságot nem a parlamentarizmus, hanem a túlságosan egységesített alkotmány és a centralisztikus felfogás okozta.

A király be fogja látni, hogy Jugoszlávia csak akkor virulhat fel, ha szövetségi állammá alakul át, decentralizált közigazgatással. Diktatura esetén — írja a lap — azt éri el, hogy az elkeseredés véres forradalomban robban ki. A Populaire azt kérdezi, vajon részes-e az eseményekben a Quai D'Orsay. A fascizmusnak Jugoszláviában való előretöréséért a francia politikusokat teszi felelőssé. Kérdezi, hogyan fogja kényszeríteni a kormány a jugoszláv kormányt a népszabadság elvének tiszteletbentartására. A Volonte és a Populaire súlyos külpolitikai bonyodalmakkal és diplomáciai intervenció lehetőségével számolnak.

Londonból jelentik, hogy a Times két oldalon keresztül foglalkozik a jugoszláv eseményekkel. A német sajtó — mint a berlini jelentések mondják — történelmi fordulatnak tartja a megoldást, hiábavaló kísérletnek deklarálva a parlamenti megoldást. Szerinte a diktatura kiegyenlítő jelleggel bír. A bécsi jelentések szerint a lapok megállapítják, hogy a harcban ezuttal Zágráb győzött azzal, hogy a király kezébe került a törvényhozói végrehajtó hatalom. Jugoszlávia most kezdi meg az alkotmány felépítését, természetesen decentralizált alapon.

A bucaresti-i jelentések szerint Mironescu külügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Jugoszlávia bucaresti-i követével, aki ismertette a kormánytól kapott hivatalos jelentéseket.

Macsek parasztvezér a diktaturáról.

Az esti zágrábi jelentések érdekes intervjút közölnek Macsekkel, a horvát parasztpárt vezérével. Macsek kifejtette, hogy a horvátok meg vannak elégedve a rendszerváltozással, a diktaturától jó közigazgatást és a korrupció letörését várva.

— A bilincsek lepattannak — mondotta a horvát vezér. — a vidovdani alkotmány, amely hét éven át nyomta a horvátokat, megszűnt a valóságban is, a király elhatározása következtében. Ez az államnak javára lesz, hiszem, hogy az uralkodó bölcsessége következtében megvalósul a szabad Horvátország.

Belgrádból jelentik, hogy ma lezárták a szkupstina épületét. A képviselők csak a postájukat hozhatták el az épületből.

Marioara jugoszláv királyné Bucurestiből visszaérkezett Belgrádba.

A jugoszláv kormányválság nem várt megoldásáról szóló hírek különben egész Bucurestit frappirozták. A lapok rendkívüli kiadást adtak ki. Több mérsékelt lap megállapítja, hogy még nem lehet tiszta képet nyerni a helyzetről, mert nem bizonyos, hogy a megoldás végleges, vagy csak átmeneti jellegű, amit inkább tartanak valószínűnek.

zinnel folytatták utjukat egészen a leszállásig. Az öt utas arra kell, hogy az üzemanyagokat repülés közben tudják felvenni. A Question Mark már a 65 és fél óras repülésénél megdöntötte a belgák által tartott időtartam-rekordot.

Newyorkból jelentik: Question Mark ma délig 134 órát töltött el a levegőben ugyanazon magasságban. Tegnap délután a motorok kihagytak, a pilotáiúke ablaka betört, úgy, hogy a rettenetes hideg következtében a repülőgép majdnem megdermedtek. Óriási erőfeszítés árán még az alkony beállta előtt sikerült rendbehozniok a motort és az ablaknyílások eltömésével folytatták a repülést. Eddig összesen 9600 mérföldet tettek meg a levegőben.

A miniszterelnök édesanyjának levele egy aradi urhoz.

Özv. Maniu Jánosné zamatos magyarsággal megfogalmazott és kalligrafikus írással megírt levele Janka Jenő gyógyszerészhez. Az anyai gonfokodás meleg hangja árad a 80 év körüli matrona szavaiból.

(Arad, január 7.) Dr. Maniu Gyula miniszterelnök, aki ma kétségkívül Románia legnépszerűbb embere, a karácsonyi ünnepeket Szilágysomlyón töltötte édesanyjánál, akit a kormányelnök rajongóan szeret. Egész legendák keletkeztek már arról a fiú szeretetről, amivel Maniu Gyula édesanyja iránt viseltetik, aki ma már a 80 évhez közeledő matrona és román nő léteire is amolyan magyar nagyszony típus, aminőről már csak a régi patriarkális idők emlékei beszélnek. A miniszterelnök anyja ma is szívesen beszél magyarul környezetével, szorgalmas olvasója a magyar lapoknak és büszke anyai szeretettel, olykor féltő aggodalommal figyeli a különböző nagy politikai eseményeket, amiknek imádott fia középpontjában áll. Özv. Maniu Jánosné rajongva szereti és tiszteli az egész Szilágyság, ahol a közvetlen modoru nagyszony hallatlan népszerűségnek örvend.

A napokban kezeinkbe került egy levél — Maniu édesanyja írta — amely mindennél ékebb bizonyítéka annak, hogy milyen igazi anyas szeretettel viseltetik özv. Maniu Jánosné övéi, de különösen Gyula fia iránt. A levelet Maniu miniszterelnök édesanyja egy ismert nevű aradi urhoz, Janka Jenőhöz, a kitűnő sportemberhez és urvezetőhöz intézte még évekkel ezelőtt. Ennek a szinte történelmi érdekességű levélnek külön története van.

Janka Jenő 1918 és 19-ben Szilágysomlyón volt gyógyszerész és ott igen meleg baráti viszonyba került a miniszterelnök fivérével, Maniu Cassiussal, aki jelenleg egyetem tanár Kolozsvárott. (Erre a barátságra célzást tesz Maniu anyja is alább közölt levelében.) 1920 elején Janka Jenő Kolozsvárra került, ahol akkoriban Maniu Gyula volt a legnagyobb ur. Ő volt a kormányzótanács elnöke. Furesz és zavaros idők jártak akkoriban. Sem a posta, sem a vasút nem volt megbízható és ha az ember levelet, vagy csomagot akart valakinek küldeni, azt a megbízható barátára és jóismerőre bízta. Így történt ez Janka Jenővel is, aki akkortájt autóján többször átiárt Szilágy-

somlyóra. Özv. Maniu Jánosné felkérte, hogy a fiainak és leányának, Boila Romulus egyetemi tanár feleségének szóló levelet és küldeményeket vigye magával, ha visszamegy Kolozsvárra és juttassa el azok kezeihez. Erről az eseményről szól az a levél, amelyet itt eredetiben közlünk:

Maniu Villa 29—1. 1920.

Tisztelt Janka Ur,

Itt küldünk egy nagy csomagot, három kicsi csomagot egy tarisznyába téve és egy orvossággal tele üveget.

Valamennyi csomagon rajta az adresee és mindenikben bevarrva a levél.

Tudom, hogy legelőbb is Cassiushoz jog hajtani. Kérem adja át neki a neki címzett csomagot és az orvosságos üveget. A levélből majd meg fogja tudni Cassius, hogy miért nem nagyobb a csomag.

Továbbá kérem, hogy még ma szíveskedjék a Gyula fiamnak címzett csomagot neki az elnökségen átadni. A titkár azonnal be fogja hoesátani, ha megmondja, hogy tölem megy izenettel. A csomagban sürgős levelek is vannak.

Hasonlóképpen leányomhoz, Boiláékhoz is szíveskedjék személyesen elfáradni, mivel ők is boldogok lesznek, ha hallják egyenesen Öntől, hogy volt nálunk és beszélt velünk.

Ezer köszönet minden fáradozásáért. Kérem fogadja szíves üdvözlésünket

Özv. Maniu Jánosné

Bizonyára mindenki meghatottan fogja olvasni ezeket a kalligrafikus szép és kitűnő magyarságu sorokat, amelyeket az akkor 70 éves özv. Maniuné írt és amelyekből szinte kiárad az anyai gondoskodás és a csodálatosan szép anyai szeretet melege és pulasága. (y)

Felesége baltával agyonverte a Cesko Slovo szerkesztőjét, azután megmérgezte magát.

Borzalmas gyilkosság és öngyilkosság.

(Prága, január 7.) Megrendítő és borzalmas gyilkosság és öngyilkosság történt Prágában, amely különösen a prágai újságíró körökben és politikai életben keltett megdöbbentő feltűnést.

Prága egyik külső városrészében, Devicén, a Baumgarten mögötti villanegyedben, ahol nagyobbbrészt jómódu emberek laknak, az egyik villában

Cerny szerkesztőt, a Cesko Slovo egyik munkatársát felesége baltával agyonverte és azután öngyilkosságot követett el.

Cerny szerkesztő, aki 41 éves, Prágában közismert újságíró volt, aki szép lakást tartott egy devicei villában és látszólag harmonikus családi életet élt feleségével. Kissé visszavonult és különc természetű ember volt, aki senkivel sem melegedett fel, de akit zurnalisztikai komoly munkája miatt mindenki megbecsült. Az utóbbi időben

legbizalmasabb barátai tudtak arról, hogy nézeteltérések vannak közte és felesége között.

s tegnapelőtt este a különben zárkózott ember kijelentette kávéházi asztaltársasága előtt, hogy nem szívesen megy haza, nem örömmel ott, ahol az élete és másnap kezdődik meg házassági regényének egy egészen új fejezete.

Barátai csodálkozó kíváncsisággal néztek rá és ekkor közölte velük, hogy

közös elhatározással elválnak, felesége semmi kifogást sem emel a válópör ellen és másnap lesz a válópörben az első tárgyalás.

Tegnap délelőtt a szerkesztő bátyja kiment Devicére és fel akarta keresni öccsét. Mire

Devicére kiért, 11 óra volt és csodálkozással látta, hogy a lakás ajtaja előtt ott van a tejespalack, amelyet a kora reggeli órákban szokott elhozni a tejkereskedő legénye. Gyanút fogott és mert csejgetésére és kopogtatására senki sem válaszolt, rendőrt hívott, akivel együtt feltörték a lakás ajtaját. Borzalmas látvány tárult eléjük.

A konyhában a padlón feküdt Cerny szerkesztő, feje teljesen szét volt roncsolva, olyannyira, hogy bátyja alig ismert rá. A férfi mellett feküdt egy véres balta, bizonyítékául annak, hogy baltacsapásokkal roncsolták szét Cerny szerkesztő koponyáját. A 21 éves asszonyt megtalálták a szobában, ahol különféle butorokkal elbarrikádozottan feküdt egy szál ingben az ajtó mögött és a szobában fojtó gázzal volt: az asszony szengázzal követett el öngyilkosságot és mire ráakadtak, halott volt.

Nyilvánvaló volt az első pillanatban, hogy az asszony verte agyon férjét és azután öngyilkosságot követett el. Az eset titokzatosságát fokozza az a körülmény, hogy semmi levelet sem találtak a borzalmas tett színhelyén, mindössze az asszony hagyott az asztalon egy pár sor írást, amelyben azt kéri, hogy az olleschaui temetőben földeljék el.

Üzleti könyvek,

levélrendező, dosszié- és összes irodalmi cikkek, ügyvédi és egyéb nyomtatványok legolcsóbban

Kerpel Izsónál.

Köhögés, rekedtség, mellfájás, tüdőcsu-

hurut leghatásosabb ellenszere a

PANTUSSIN SIRUP

mely legjobban szünteti a tüdő és gégehurutot, köhögést, mellfájást. Orvosi szaktörvények javasolják.

Egy üveg ára 95 lej.

Dr. Földes gyógyszerész Arad.

Megszűnt a krízis Palesztinában

A Zsidó Nemzeti Alap központi vezetője nyilatkozik Aradon a palesztinai helyzetről.

(Arad, január 7.) Ma Aradra érkezett a palesztinai Zsidó Nemzeti Alap központi vezetője, dr. Mandl Ottó, aki a Fehér Kereszt-szállodában fogadta az Aradi Közlöny munkatársát és érdekes részleteket mondott el Palesztina mai helyzetéről.

— Mindenekelőtt a palesztinai krízisről akarok beszélni. A krízis megszűnt és ezzel együtt a munkanélküliség is véget ért. Olyannyira, hogy az utóbbi hetekben nyolcszáz vagyontalan munkás kapott Palesztinába bentazási engedélyt. A krízisről szóló híreket a külföldi sajtó csak regisztrálta s ezzel együtt a cionista tervek csődjét állapította meg, de nem nézte az ügyet társadalomtudományi szemüvegen át. A cionista organizáció kimondott propaganda-szervezet volt és egyik napról a másikra államalkotó feladatok elé állították. Természetesen nem tudta feladatát százszázalékosan megvalósítani. Ez készítette Chaim Weitzmant, az elnököt, hogy felvegye a Jewish Agency tervét. Ebben a nem cionista zsidóknak is ötven százalékos részt adnak Palesztina felépítésében, míg eddig ezt teljesen a cionisták intézték.

— Az ország fejlődése a krízis dacára szépen halad előre. A Ruthenberg mérnök által megkezdett villanyosítás nagy méreteket ölt. A társaság, amelynek élén áll, az ugynevezett Palestina Electricity Corporation tervbe vette a környező államoknak is villanyárammal való ellátását. Nagy szerepe lesz az ország fejlődésében a Holt tenger kiaknázásának. Gazdag bróm, káli és konyhasó-telepek várnak itt kihasználásra.

— Rendkívül fontos munkát végez a Keren Kajemet Lejisroel, amely az utóbbi hetekben a Haifa-öbölnél 33000 dunam földet, azaz ötezer katasztrális holdat vásárolt össze a zsidó telpek számára. A Haifa-öböl kiépítése, az angol-indiai léghajójárat palesztinai állomásának felállítása, valamint a mosszuli petroleumcsöveknek Haifához való tervbevetett bevezetése, ezt a kikötőt a közeli kelet egyik legjobb kikötőjévé, legerősebb ipari és kereskedelmi központjává teszi.

— Végül méltatnom kell — mondotta Mandl dr. — a Keren Kajemet és Keren Hajeszod szerepét. Eme két intézménynek köszönhető az a felvirágzás, amely Palesztinában folyamatban van és az, hogy a zsidó nép birtokában ma egy millió dunam, azaz 142.858 hold föld van s ez a szám szinte napról-napra növekszik.

A szerepek ezután felcserélődnek és Mandl dr. kérdezősködik erdélyi eseményekről. Meglepő a tájékozottsága. Észreveszi a csodálkozást és mosolyogva jegyzi meg:

— Nekünk Palesztinában igen fejlett hírszolgáltatásunk van és minden fontosabb eseményről pontos tudósítást kapunk.

— Angol tengernagy leánya, mint hindu propagandavezér. Kalkuttából jelentik: Miss Madeline Slade, Slade angol tengernagy leánya, aki mint azt amakidején megírtuk, áttért a brahman hitre és Gandhi titkárja lett, most átvette a „Kadi” nevű hindu nacionalista propaganda vezetését. Ez a mozgalom az angol textilárak teljes bojkottját célozza, valamint azt, hogy a hinduk csak házilag szőtt ruhákban járjanak. Miss Slade, akinek különben most Shrimati Mina-Bai a neve, kitanult szövönő és propagandájával pénzt is akar gyűjteni egy iskola felállítására, amelyben a hindu leányok és asszonyok elsajátítanák a házi-
szövést.

Februárra elkészül a csendőrség re- organizálásáról szóló törvénytervezet

A törvényelőkészítő bizottság felhasználja dr. Petrutiu Aron arad-
megyei főjegyzőnek egyedül az Aradi Közlönyben ismertetett
javaslatát is.

Az Aradi Közlöny írta meg elsőnek, hogy a kormány a csendőrség sürgős átszervezését határozta el és a reformtervezet kidolgozására Ioanitu belügyi államtitkár vezetésével legutóbb egy bizottságot delegált. A bizottság a mai nappal már megkezdte munkáját és mint

bucuresti-i tudósítónk értesült, a reformtervezet, amely január végéig okvetlen elkészül, a beérkezett előterjesztések és javaslatok s így elsősorban dr. Petrutiu Aron aradi megyei főjegyzőnek, egyedül az Aradi Közlönyben ismertetett javaslata alapján dolgozza ki.

Irodalom és művészet

* A színház heti műsora. Kedd: Eltörött a hegedűm. (C. bérlet.) Szerda: Bölcsődal (Fodor László szenzációs vígjátéka, premier, A. bérlet.) Csütörtök: Bölcsődal (vígjátékjundóság, B. bérlet.)

* Pesti színházak heti műsora. Budapestről jelentik: A budapesti színházak heti műsora a következő: Vig-színház. Kedd: Mary Dugan bűnpöre. Szerda, csütörtök: Ne váliunk el Péntek: Az erősebb: Csendélet: Az öregasszony érmei (Orska Mária vendégjátéka.) Szombat: A szerelmes asszony (Orska Mária vendégjátéka.) Vasárnap délután: A testőr: este: Varsói unokanővérem (Orska Mária vendégjátéka.) Hétfő: Az erősebb: Csendélet: Az öregasszony érmei (Orska Mária vendégjátéka.) — Magyar Színház Egész héten minden este: Ida recénve. Vasárnap délután: P. jánsházasság. — Beivárosi Színház. Egész héten minden este: Én és a hugon. Vasárnap délután: Nászéjszaka. — Városi Színház. Kedd, szerda, csütörtök (huszonötödösör), szombat, vasárnap este: Párisi divat. Péntek: Traviata (Alpár Gitta vendégfelléptével.) Szombat délután: Elnemult harangok. Vasárnap délután: A régi nyár. Hétfő: Hoffmann meséi (Alpár Gitta vendégfelléptével.) — Királyi Színház. Egész héten minden este: A csikágói hercegnő. Szombat délután: Vizszoeladás. Vasárnap délután: Az 500 éves magyar dal (Fedák Sári hangversenye.) — Fővárosi Operettszínház. Kedd, szerda, csütörtök: Az utolsó Verebély-lány. Péntek: A Miss Amerika nyilvános próbája. Szombat: Miss Amerika (előszőr.) Vasárnap: Az utolsó Verebély-lány: este: Miss Amerika. — Új Színház. Kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat: Tűzek az éjszakában. — Andrassy uti színház Egész héten minden este: A buksza (Rózsahegyvi, Vaszary, Peti): A váratlan vendég (Kabus, Tóth Böske): A csábító (Békefi, Kökény): Az utolsó lovag: Kettecskén: A 13-as hordár: Békefi konferral: Radó Sándor, Mocsányi-Lakos: Revüképek: Jazzband. — Péntektől kezdve: Békefi konferral: A fehér páva (Simonvi Mária, Rózsahegyvi, Cselényi): Az anyakönyvvezető előtt (Kabus, Kökény): Braun ki lesz csapva (Vaszary, Peti): A kaland (Békefi-tréia): Az első éjszaka: Kosmetika: Aukció: Radó Sándor: Revüképek, Jazzband. — Terézkerület Színház. Minden este: Fedák Sári, Nagy Endre, Salamon Béla, Raina Alice: A remekmű: A Pampák bikája: Az ügyvédhojtár: A süttőgő bariton: Az a Mácsik: Miss Budapest: Hat darab keres egy szereplőt: Monsieur Sans Génie stb. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Start (Márkus-Békefi revüje): Nina Payne: Academy Girls: Lysia et Gertus: Bolgarofis: Burke and Head: Górdon: Salerno, Hella Hinsler: 2 Glovers: Békefi, Dénes Oszkár, Horváth Böske, Rott Ferenc, Dezsőffy László, Tubay Nusj, Bellák Miklós, Palotay Erzsébet, Lóránd Ida, Sárosy, Rotkó stb. stb.

* Őlik egymást az emberek ugyszólván a színház pénztára előtt, hogy mindenki biztossíthassa idejében jó jegyét az Eltörött a hegedűm előadásaira. Oly hatalmas a sikere ennek a minden tekintetben pompás Zerkovitz-operetnek, hogy eddig találatnyi hely nem akadt egyetlen előadásán. Ez minenkép jogos is, hisz remek muzsika, szellemes szűszé, pazar kiállítás, Viola Margittal, Kertész Mancival, Dancs Icával, Galettiával (ő a gondos rendező), Balázsszal, ifj. Szendreyvel, Gyözővel, Földessel, Joanovitsal kifogástalan előadás találkozik össze az Eltörött a hegedűmben, amely ma este is műsoron van az aradi színházban.

* A Bölcsődal szerdán este érik sikerré Aradon. Fodor László a Dr. Szabó Juci és a Templom egerét fölülmulóan kitünőt alkotott legújabb vígjátékában: a Bölcsődalban, amelynek természetesen a humor a főerőssége. A pesti sikere után minden bizonytalansággal Aradon is bejut ez a remek vígjáték, amely egy talált csesemő körül szövődött össze vígjátéki színekbe tömörített. Az előadás jelenlékenyen aláhuzza a vígjáték kitünőségét. Szendrey Mihály szinigazgató, Fekete Irén, Gaál Piri, Szepessy Edith, Jávor, Horváth, Kun, Földes, Kallós, Kóváry, egytől-egyig pompásak.

* Mesedélután a Minorita Kulturházban. Tegnap délután 4 órakor hatalmas közönség előtt nagyszerű mesedélután volt az aradi Minorita Kulturházban. A műsorban szavaltatok, táncok, énekek, daljáték, kis jelenetek, humoreszk és élőképz szerepeltek, amelyeket a lelkes hallgatóság mindvégig lelkes tapsokkal kísért és ünnepelte a résztvevőket: Almásy Nusit, Lengyel Babát, Thèmes Amálkát, Geneszy Zsuzsát, Tumó Gizit, Illés Magdát, Bartos Sacit, Dudás Máriaát, Frank Klárit, Sata Mancit, Bérczy Kfárát, Kudelász Katót, Nagy Magdát, Sebestyén Bözsit, Kovács Emmát, Szmák Elvirát, Bokor Máriaát, Friedmann Elzát, Lábas Vilmát, Égető Máriaát, Párducz Bözsit és az angyal-kertészeket: Simon Erzsit, Rajki Idát, Tarkó Irént, Silbereisz Violát, Mencer Irént, Aranyosi Piroskát, Sándor Terit, Farkas Piroskát. Nagy Orbán dr. a gyermekszeregek kedves mesét mondott, Timkó Margit kísért stílusosan zongorán.

Orvosilag elismert és javasolt, mindennemű
**gyógyhaskötő, sérvkötő és
gummiharisnya különlegességek**
a legnagyobb bizalommal vásárolhatók:
KEPES ELEK orvosi kőszerező cégnél: Arad,
Bul. Regina Maria 2. (Meuman-palota.
Női és férfi keztyük nagy választékban.

mesyári Arany János Társaság keretében is szolgálták a műveltséget. Most az Arany János Társaság Járossy Dezső elnök és Jörgné-Draskóczy Ilma alelnök vezetésével testületileg adja vissza az aradiak egyes látogatásait. Sok szépséget és bölcsességet hoznak magukkal: Járossy Dezső és dr. Uhlyarik Béla prózában, Draskóczy Ilma, Szabolcska Mihály és Franyó Zoltán versben, Freund Leó és L. Nagy Aranka zenében és énekben. Előadásuk hírét a közönség nagy örömmel fogadta és bizonyos, hogy szombat este a Kölcsey-egyesület tagjai ismét megtöltik a Kulturpalota nagytermét.

Rádióműsor.

Kedd, január 8.

— Romániai idő. —

Wien—Graz 12. Dél-élelti zene. 17. Délutáni hangverseny. 21.30. Esti hangverseny.

Berlin 17.30. Szórakoztató zene. 21.30. Nemzetközi közvetítések. Hangverseny.

Bern 17. Délutáni hangverseny. 18. Zenekari hangverseny. 21. Esti hangverseny.

Boroszló 17.30. Szórakoztató zene.

Frankfurt 17.35. Hangverseny közvetítése Stuttgartból. 21. Nagy zenekari hangverseny.

Leipzig 17.30. Szórakoztató zene. 21.15. Német operettzene. 22.15. Hans Hermann szerzeményei.

Milano 13.30. Rádió-kvartett. 17.30. Rádiókvintett. 21.30. Zenekari hangverseny. 24. Jazz-band.

München 13.55. Déli hangverseny közvetítése Nürnbergből. 21. Jazz-zene. 22.20. Kamarazene.

Nápoly 18. Visetti D'Evoli (szoprán) hangversenye. 22.02. Szórakoztató hangverseny.

Pozsony 11. Délutáni hangverseny. 20. Gramofon-zene.

Prága 13.30. Déli hangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 23.30. Kávéházi zene.

Róma 21.45. Részletek G. Biset: „S. Pescatori di Perle” című operájából.

Stuttgart 13.15. Gramofonzene. 17.15. Délutáni hangverseny. 21. Hangverseny-közvetítés Frankfurtból.

Zágráb 17. Az orosz zenekar karácsonyi templomi énekeket ad elő. 18. Népszerű délutáni hangverseny.

Budapest 10.15. A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Ezeréteri templomból. időjárásjelentés, hírek. 13.20. Gramofonhangverseny. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 16.30. Tündérvásár, meseóra. 1. Lili csinyjei. Irta és előadja: Altay Margit. 2. Darvay Magda zongoraművész zeneszámai. 3. Pálosy Éva: Mese. 4. Darvay Magda zongoraművész zeneszámai. 5. Rejtvények. 6. Tündérvásár, rádióposta. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 18.15. Szórakoztató zene. Zenekari hangverseny. Vezényel: Polgár Tibor karnagy. 19.30. „Mit üzen a rádió?” 20.25. A Turáni Társaság előadása. Imaoka Dzsucsiro felolvasása: „A japán virágművészet-ről.” 21. Színműelőadás a Studióból. „A bölcső.” Színmű 3 felv. Irta: Eugene Brieux. Ford.: Gábor Ignác. 23. Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 23.20. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG

AZ „ARADI KÖZLÖNY“-t, hanem havonta
90 lejért előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

TELEFON 70. ERZSEKET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Premier!

Dr. BESSEL.

Ma d. u. 5. 7 és 9-kor utoljára

WOLF LAJOS regénye.

Világszenzáció!

Főszerepben: Eszterházy Agnes, Mosjoukin felesége,
Hans Stunde és Angelo Ferrari

Rendes olcsó helyárak.

Holnapról: „Szép Helena” Nagy operett,
KORDA MARIAVAL.

Jön! „Diákherceg”, a legszórakoztatóbb filmóriás
RAMON NOVARRO-val.

* A „Muzsa” első kulturdelutánja. A „Muzsa” közművelődési iroda vasárnap délután kezdte meg kultúrelőadásainak sorozatát. A Kulturpalota zsu-folásig megtelt ez alkalomra és a változatos mű-sor összes számai szép sikert arattak. Mitra Alexandru Iosif hírlapíró, a román—magyar kul-turközeledés létrehozásáról szóló tartalmas elő-adása vezette be a műsört. Előadását zajosan megtapsolták. Utána a Békefi—Szalay fanitvány-hangversenyeiről ismert Vikol nővérek négy-kezes zongorajátéka aratott szép sikert. Bera Ius román tánca ugyancsak tetszett úgy, hogy mind-két számot meg kellett ismételn. A kulturdelután fényét Hajdu B. János baritonista emelte, aki gyönyörű hangjával nagy élvezetet szerzett a há-lásan tapsoló közönségnek. Énekszámait többször ismételn kellett. Melicher Irén mély átérzés-sel szavalt. Kiemelkedő szám volt Szabó Eszti zongoraszóója. Fejlett technikája, valamint szép előadása művészi teljesítmény számba ment. Áb-rányi Emil gyönyörű versét, „Keresem az Istent” Mitra Alexandru Iosif saját fordításában gomá-

nul adta elő, utána az eredeti verset Daszkál Imre szavaltta el igen szépen. Somodi Irma Sassy—Heidelberg „Kaland” című vig, zenés mo-nológiát adta elő hatásosan. Valeria Chionca cigánytáncra nagyon tetszett és ráadásul egy lepke-táncal fokozta sikerét. Befejezésül Liptai Emil egyfelvonásos vígjátékát, a „Krizis”-t adták elő. A humoros darabot Hajdu B. János, Fodor Bözsi, Reichenberg Micike, Kertész Pál, Bauer Jozefin és Arnstein Sándor játszották nagy tetszéssel. Az összes tánc- és énekszámokat Békefiné—Szalay Aranka kísért a tőle megszokott precizitással.

* Arad és Temesvár szellemi kapcsolata az utóbbi időkben mind szorosabbá lettek mindkét város közművelődésének a javára. A színművészetnek kétségtelen hasznára volt, míg a jól megszervezett aradi szintársulat az aradihoz hasonlóan fejlett izlésű temesvári kö-zönségnek is társulata volt. Az aradi Kölcsey-egyesület tagjai közül többen időnként a te-

Már nem lehet jelentkezni az állampolgári listára. Akik dec. 31-ig nem jelentkeztek, kimaradnak a listából.

(Arad, január 7.) Az utóbbi napok alatt tömegesen érkeztek be az aradi városi önkormányzatára az állampolgársági listából kimaradt aradi polgárok kérvényei, amelyekben a listába való utólagos felvételüket kérték. A kérvények azonban elkéstek, miután az egyszakos törvény, amely az utólag való beírást lehetővé tette, ugy intézkedett, hogy legfeljebb 1928. december 31-ig lehet jelentkezni az utólagos felvételre. A város állampolgársági hivatala a mai napon intézkedett, hogy formu-

lát nyomassanak az erre vonatkozó értesítések ről és ezekben fogják közölni a kérvényezőkkel, hogy elkéstek beadványukkal. Az állampolgárság nélkül maradtaknak most már két mód áll csak rendelkezésre a román állampolgárság elnyerésére. Az egyik az, hogy optálás útján kérik, a másik pedig az, hogy türelmesen bevárják a beígért törvényjavaslatot, amely mindenkinek módot fog nyújtani az állampolgárság elnyerésére.

Dan Sever leleplezi a gyógyszerpanamát.

Megrendszabályozzák a fogtechnikusokat. — Lupas minisztersége alatt történt egészségügyi panama a parlament elé kerül.

— Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

Bucuresti-i jelentés alapján az Aradi Közlöny már foglalkozott Dan Sever egészségügyi miniszternek a fogászok kérdésében elfoglalt álláspontjával. Mint bucaresti-i munkatársunk ma illetékes helyen értesült, a miniszter most egy törvényjavaslaton dolgozik, amely a legközelebb a parlament elé is fog kerülni. A javaslatban a miniszter szigorúan meg fogja szabni a fogtechnikusok hatáskörét és velük szemben az egészségügyi kivánalmaknak megfelelően bizonyos garanciákat fog követelni.

Ugyancsak az egészségügyi miniszteriumban kapott értesülésünk szerint a dr. Lupas-féle gyógyszerzállítási botrány a legközelebbi napokban újabb fázisához érkezik el. Mint tudvalevő, a liberális kormány nem állott érdekében, hogy az averescanus volt egészségügyi miniszter panamáját napvilágra hozza, sőt mindent elkövetett, hogy a parlamentben a nemzeti-parasztpárti képviselők teleplező bejelentése után keletkezett botrányt valahogy elsimítsa. A nemzeti-parasztpárt uralomrajtásával Dan Sever egészségügyi miniszter most elhatározta, hogy

a visszaélés ügyét a Ház elé viszi és kimutatást fog közölni azokról a hatalmas ösz-

szegekről, amelyekkel a Lupas-féle gyógyszerzállítások következtében egyesek az államot megkárosították.

A miniszter egyben bemutatja a parlamentnek a külföldi közvélemény állásiglalását is a kérdésben, amely szerint szakkörök az egész világon felháborodással fogadták annak idején, hogy az importált gyógyszereket Romániában 50 százalékkal adták drágábban, mint Németországban.

Ma, kedden 5, 7 és 9-kor

A sárga bárca

oros film.
Főszerepben: ANNA STEN.

HARRY LIEDTKE és LILY DAMITÁVAL

A nászéjszaka

ELISABETH BERGNER és ESZTERHAZY ÁGNESSEL

A fekete nővér

Nagy kettős műsor.

Tömeges feljelentések az idegen munkások ellen

A szakmunkások revíziója alkalmával egyes vállalatokat is denunciólnak. Nem lehet a jó munkaerők eltávolításával károsítani a vállalatokat.

(Arad, január 7.) Megirtuk, hogy a belügyminiszterium a hozzá beérkezett panaszok alapján az idegen állampolgársággal rendelkező szakmunkások revízióját rendelte el. Aradon dr. Lázár Ágoston alispán végzi az idegenrevíziót és ecélből bekérte a sziguran-cától, munkaügyi felügyelőségtől, rendőrségtől, sőt a nagyobb vállalatoktól is a szükséges adatokat. Az adatok átrevídiálása után az alispán személyesen is kiszáll az egyes gyárakba és kontrolálja az adatok helyességét.

Még meg sem kezdődött a revízió, máris több feljelentés érkezett be dr. Lázár Ágostonhoz. A jelentésekben román állampolgársággal rendelkező szakmunkások kérik az alispánt, juttassa állásba őket. Kijelentik, hogy minden szükséges képzettséggel rendelkeznek és ugyanekkor nem képesek álláshoz jutni, mert az aradi vállalatoknál sok idegen kapott alkalmazást. Arra kérik az alispánt, léptessen életbe olyan rendszabályokat, amelyeknek alkalmazásával az itteni polgárok jutnak kenyérkeresethez.

A jelentések egyszersmind megneveznek egyes aradi gyárakat, ahol ilyen helyzet uralkodik.

Lázár Ágoston a beérkezett kérvények ügyében külön vizsgálatot tart s az eredményről jelentést tesz a belügyminiszteriumhoz, amelynek feladata lesz dönteni. Értesülésünk szerint a jelenlegi revízió nemcsak a szakmunkásokra, hanem a tisztviselőkre is kiterjed, miután a hatóságok véleménye az, hogy ezré-

vel állanak állás nélkül itteni magántisztviselők, akik elől idegenek veszik el a kenyeret.

A meginduló revízióval kapcsolatosan azonban vigyázniok kell az illetékes hatóságoknak arra, hogy az egyes vállalatok érdekeit ne sértsék. Az, hogy valaki abba a szerencsés helyzetbe került, hogy elnyerte a román állampolgárságot, még nem lehet jogalap arra, hogy állást is követelhesen az államtól. Elsősorban a szakképzettség kell, hogy tekintetbe jöjjön, mert ha valamelyik vállalatnak jobban konvenál a munka szempontjából, egy másik szakember, nem lehet ráoktrojálni egy kevésbé megfelelő munkást, csupán azért, mert az állampolgársággal rendelkezik. Ugyanez a helyzet a tisztviselőknél is. Az államnak is érdeke, hogy a vállalatoknál sünnjen menjen a munka, jó árut adjanak és prosperáljanak, mert ezzel módot nyújt arra, hogy az illető vállalatok fokozatosabban járuljanak hozzá az államterhekhez. Így tehát nagyon is keztvén kézzel kell ezt a problémát kezelni, mert bár fontos érdek a munkanélküliség megszüntetése, de rendkívül lényeges az államra nézve az amugy is szivlódó gyárak és vállalatok termelésének fokozása is, amely csak ugy lehetséges, ha teljesen képzett szakmunkások állanak rendelkezésükre.

Gummitűzőket

csak speciálistától vásároljunk:
Me tartók, haskötők 20%-al olcsóbban mint másutt

PILGZ IRMA Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 14.

Zseborák, ébresztő órák, szalon-, fali-, inga-, irodai és üzemi órák, ugyszintén ékszerok a legolcsóbb árak mellett:

CSÁKY-cégnél

Arad, a Lutheránus templommal szemben.
(Óra-ékszerjavítást, ékszerésvést pontosan eszközöl.)

Tukát irredentizmussal vádolják

Megtalálták Jehlicskához irt kompromittáló levelet. — Hlinka bizalmasa tiltakozott a Csehszlovákiahoz való csatolás ellen.

Prágából jelentik: A vizsgálóbíró tegnap három órán keresztül kihallgatta Tukát, akinek lefoglalt levelei között a vizsgálóbíró megtalálta Jehlicskának Bécsben feladott levelét. Ebben azt írja, hogy a csehekkel nem lehet kitartani, mert magatartásuk nem fair. Ideje volna másfelé orientálódni. Én ebben rendelkezésre állok. Tuka kijelentése szerint visszautasította az ajánlatot. Beavatott körökben még számos letartóztatást várnak.

Az esti jelentések szerint Tuka lefoglalt iratai között megtalálták a pozsonyi magyar egyetemi tanároknak 1919-ben irt emlékiratát, amelyben tiltakoztak az ellen, hogy Pozsony Csehszlovákiahoz kerüljön. Az emlékiratot, amelyet Tuka is aláírt, annakidején a Népszövetség elé terjesztették.

A hamisított szesz újabb áldozatai

Újabb letartóztatás történt a fővárosi szeszhamisítók ügyében.

Bucuresti. A bucaresti-i ügyészség napokkal ezelőtt letartóztatta Heimsohn, Sader és Altersohn kereskedőket, akik különböző szesz italokba metilalkoholt keverték és ezáltal több ember halálát idézték elő. A büns kereskedők letartóztatása nem szüntette meg a veszélyt, mert az általuk gyártott hamisított italok még mindig forgalomban vannak. A legutóbbi napokban négy újabb áldozata lett a szeszhamisításnak. Lazar Plegan, a constantai diákmenza gondnoka, Vescan Simon, Stegenbort Ottó és Stadnicov Gavrilla munkások az újabb áldozatok. Hofftestüket a bucaresti-i bonctani intézetben felboncolták és Minovici professzor megállapította, hogy valamennyiük halálát metilalkohol mérgezés idézte elő.

A szeszhamisítások legújabb halálos áldozatait az ilfovi ügyészség intézkedésére tegnap felboncolták és megállapították, hogy a szerencsétlen áldozatok nagyobb mennyiségű metil-alkohollal kevert bort fogyasztottak. A súlyos beteg Stegenbort Ottó vérében dr. Ioanit egyetemi tanár 164 köbcentiméter metil alkoholt talált s valószággal a csodával határos, hogy a szerencsétlen ember különben erős fizikuma ellen tudott állni a mérég gyilkoló hatásának. A Davila-ucai mulatságon egyébként „Noel” gyártmányu bort és rumot fogyasztottak és mint a rendőrség megállapította, az italokat Bratulescu Cotroceni-utj kocsárosnál vásárolták, akit az ügyészség intézkedésére ma délelőtt letartóztatásba helyeztek. Ezzel huszonhétre emelkedett a bucaresti-i szeszhamisítások letartóztatottainak száma.

— Az osztrák köztársaság elnöke Károly exkirály ifjúkori lakásában fog lakni. Bécsből jelentik: Hol fog lakni Miklas Vilmos elnök, ez nehéz probléma, mert a köztársaság új elnökének tizenegy gyermeke van. Felmerült az a terv, hogy a néhai Ottó főherceg gyönyört palotájában, az Augarten-ben rendeznek be számára lakást. Az új elnök feleségével ellátogatott ebbe a palotába és az ugynevezett Augartenstöckl-szárnyban megnézte azt a nyolc szobát, amelyet számára kijelöltek. Az elnök hallani sem akar arról, hogy azokban a fényes termekben lakjék, amelyekben nemrég Zimmermann népszövetségi főbiztos lakott és szívesebben választotta a szárnyépületben levő nyolc kisebb szobát. Az Augartenstöckl, ahol Miklas elnök családja lakni fog, az utolsó Habsburg-uralkodó lakása volt, ott töltötte ifjú éveit.

H I R E K.

Jack'e Coogan — szerelmes lett.

Szavamra, kár volt ennek a Jackie Cooganak átjönni az Oceánon Berlinbe. A Spree-parti Athénben utólérte őt is a legelterjedtebb emberi betegség. Na, nem a spanyol-nátha, amely most ugyancsak vigan grasszál a német fővárosban. Sokkal rosszabb bajt kapott. Jackie szerelmes lett.

Na igen. Ez a Jackie ma már 16 éves kamasz. Ugy járt, mint a felvidéki hitközség csodagyereke: a Kóbi. Ennek a Kóbinak olyan pompás szopránja volt, hogy hét vármegye csodálta, de aztán megkamaszodott, elmélyült a hangja és egy ünnepeken olyan gixert eresztett ki torkán, hogy ki kellett teáni a kórusból. Nem is került bele többé sose szegény. Jackie csodagyermekségének is vége van. És még hozzá, milyen stílustalanul, milyen nyersén, milyen gixeresen. A filmvilág legnagyobb gyermekstárijára, amint a berlini távirati jelentések mondják, beleszeretett egy Berlinben élő londoni táncosnőbe. Bizonyos Dorothy Smilesbe, aki 10 évvel idősebb, mint Jackie ur. Ez még csak hagyján. Jackie azonban többet akar. El akarja venni feleségül Smiles művésznőt. Lehetőleg azonnal.

Ez már aztán dühbe gurította Coogan papát és Coogan mamát is. Ez a nyárspolgári gesztus halhatatlan csodagyerekek részéről. Még is mondták neki, hogy jó lesz, ha kiveri fejéből ezt a bornirtságot, mert különben őt püfölik el amugy istenigazában és még kevesebb zsebpénzt fog kapni abból a gázsiból, amit ő keres és amiből fényesen él a papa, meg a mama, mint eddig. (Elvégre a szülőnek csak vigyázni kell arra, hogy valami butaságot ne kövessen el kamasz fia. Ugy-e?) Jackie azonban cikövelte ennél a pontnál a másik közönségességet. Öngyilkossággal fenyegetődzött... Mint egy rossz, limonádés filmdarab hőse. Mint egy Courts-Mahler figura... És erre a szülő, hogy teljes legyen a film, belegegyeztek abba, hogy elvegye Smiles öngyilkosságát, de csak később. Majd ha nagy lesz. Ha eléri a 20 évet.

... Kedves Jackie fiam: őszintén sajnálak. Sajnálom, hogy mint megégett pille, lezuhantál abból a szép magasból, ahol szép vidáman és szeszélyesen röpködél. Sajnálom, hogy nem vagy már gyerek. Se csoda, se másmilyen. Sajnálom, hogy férfi lettél, mert ebben a brancsban nem hiszem, hogy csoda leszel. Legalább is nagyon rosszul kezdted. Közönségesen és szimplán, mint bármelyik más kamasz. Sőt, azok talán manapság már jobban is kezdik. Ugy látszik, elért a Kóbi végzete: nincs neked már jövőd Jackie fiam!

Kedves Jackieám: fogadd őszinte részvételemet.

Fóthy Ernő.

— **Vizkereszt megilneplése Aradon.** Tegnap délelőtt tizenegy órakor ünnepi istentisztelet volt az aradi görög keleti templomban. Vizkereszt alkalmával. Az Istentiszteletet dr. Comsa Gy. Gergely püspök pontifikálta és az összes katonai és polgári hatóságok résztvettek a misén. Utána a kivonult diszszázad eldőltirozott Iovanovici tábornok és a hatóságok vezetői előtt.

— **A miniszterelnök hozzájárulása nélkül nincs miniszteri kinevezés.** Bucurestiből jelentik: Maniu Gyula miniszterelnök átiratban értesítette a kormány tagjait, hogy az ő előzetes hozzájárulása nélkül egyetlen kinevezést, vagy előléptetést ne eszközöljenek.

— **A Simplon új tarifája.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap lépett életbe a Simplon-expressz új viteldíj szabályzata, amelynek a Romániából leginkább frekventált relációi a következők: Bucurestiből Bordeaux-ig I. o. 278.55, Lausanne-ig 223.45, Londonig 353.40, Lyon-ig 220.45, Milanoig 179.25, Triestig 131.80, Velencéig 152.40. Temesvártól Bordeaux-ig 238.55, Lausanne-ig 183.45, Milanoig 139.25, Velencéig 102.40, Triesztig 91.80. Az árak francia aranyfrankban értendők.

Rekedtséget, torokgyulladás, garathurut gyógyít az Anacot-pasztilla.

— **Meghalt Nikolajevics Nikolaj nagyherceg.** Párisból jelentik: Tegnap éjjel meghalt Nizza melletti villájában Nikolajevics Nikolaj orosz nagyherceg, aki hatalmas nagy szerepet vitt a világháborúban. Nikolajevics Nikolaj főparancsnoka volt az orosz hadseregnek s az ő vezérlete mellett vitta az orosz hadsereg véres harcát a világháború alatt. A cárizmus összeomlásakor a nagyherceg még idejekorán el tudott menekülni Oroszországból és Franciaországban. Nizzában telepedett meg, innen írta nyitotta világszerte a szovjetellenes mozgalmakat és a cárizmus hívei benne látták a jövő cáriját. Hónapok óta betegeskedett és halálát már napok óta várták. Tegnap éjjel 71 éves korában meghalt. Nikolajevics Miklós nagyherceg, aki Cyrill herceggel szemben az orosz trón legkomolyabb aspiránsa volt, néhány hét előtt tüdőgyulladásban megbetegedett. Őt orvos kezelte. A halál szivgyengeség folytán következett be. Halálos ágyánál feleségén kívül egész csomó emigráns arisztokrata és magasrangú exkatonatisztek állottak. Az emigráció általában vele szimpatizált.

— **Változások a román diplomáciai testületben.** Bucurestiből jelentik: A kormány elhatározta Citta Davila varsói és Creteanu washingtoni követek kicserélését és már meg is kérte az illetékes kormányok agreementjét az új kinevezésekhez. Valószínűnek tartják, hogy Caius Bradiceanu bécsi követ lesz, míg Mitilineut visszahívják. Rio de Janeiroban pedig Isepescu Grecul bukovinai képviselő veszi át a követség vezetését.

— **Az új adók drágaságát idézték elő.** Bucurestiből jelentik: Az új adótörvények megszavazása óta a drágaság egyre emelkedik a fővárosban. A Dimineata kimutatása szerint a kenyér kivételével, az összes élelmicikkek 15—25 százalékos drágulást mutatnak és ugyanilyen az áremelkedés a többi közszükségleti cikkeknel is. A szövetek és rövidárak is megdrágultak. A kereskedők azzal indokolják az árak emelését, hogy az adók megnövekednek és ők kénytelenek többletkiadásaikat a vevőkre áthárítani. A lap a cikk végén sürgős rendszabályok fogantatását kéri a kormánytól.

— **Gyűlések rendezői figyelmébe.** Az aradi rendőrprefektúra figyelmezteti az érdekelteket, hogy gyűlések megtartására és záróra hosszabbítás iránti kérelmeket négy-öt nappal előbb kell benyújtani.

— **Az ármaximáló bizottság ülése.** Kedden délelőtt tart ülést az aradi ármaximáló bizottság. Eddig csupán a mészárosok jelentkeztek, a borjúhús felemelését kérve és a hivatalos javaslat — értesülésünk szerint — engedélyezni is fog kisebb emelést. A többi ár a mult-havi marad.

— **Az aradi Ujságírószervezet új vezetősége.** Vasárnap délután tartotta meg az Erdélyi és Bánáti Kisebbségi Ujságírószervezet aradi csoportja rendkívüli közgyűlést, amelyen az alábbi új vezetőséget választották meg. Elnök: Kronner Miklós dr., ügyvezető alelnök: Gárdos Sándor, titkár: Geller Ödön, pénztáros: Székér Andor, ellenőrök: Fáskesti Tibor és Pénzes Artur.

— **Kiosztották a Baumgarten-díjat.** Budapestről táviratozzák: A Baumgarten-alapítvány irodalmi díjának kiosztása felől végleg határoztak. A választás nyolc ismert nevű íróra, négy essayistára és négy belletristára, névszerint Schöpflin Aladárra, Osvát Ernőre, Elek Arthurra, Kárpáti Auréla, Juhász Gyulára, Szini Gyulára, Tamássy Áronra (Kolozsvar) és Erdélyi József-re esett. A tekintélyes díjat, egyenként 4000 pengőt, január 18-ikán osztják ki.

10% OVOMALTINE hozzáadásával a tej tápértékét 60%-kal emeljük. Az Ovomaltine-s tej kellemes reggeli, kitünő uzsonna.

— **Összeomlott egy hangár.** Párisból jelentik: Marseille mellett a repülőtérre összeomlott egy épülőfélben levő hangár. A romok tizenkét munkást temettek maguk alá. Az eddigiek szerint három vagy négyen meghaltak.

Thémes álarcos bálja január nagy 19-én a városligeti vendéglő nagytermében

— **Nyugdíjba küldött cseh tábornok.** Prágából jelentik: A Vecerny List szerint Kraotil tábornok egy magánvállalat érdekében kockázatos garanciát vállalt, többszáz millió erejéig. Miután erre nem volt felhatalmazása, a kormány nyugdíjazását határozta el.

— **Sajtóbál Aradon.** Az aradi ujságírószervezet február 2-ikán, az Ujságíróklub összes helyiségeiben nagyszabású bált rendez. Szenszáción megrendezésében a bál az idei szezon legelőkelőbb és legkedélyesebb táncmulatsága lesz.

— **Nyolc repülőgép eltűnt a viharban.** Newyorkból jelentik: Délkarolinában huszonnégy repülőgép gyakorlatozott. Közben vihartört ki és nyolc gép nyomtalanul eltűnt.

— **Mulatozók rosszulsikerült „bravurja”.** Budapestről jelentik: Egy mulatozó társaság a Corso-kávéházban Sz. Katalin elárúsító leánynak nagy jutalmat ígért, ha három üveg pezegőt megiszik. A leány kettőt megivott, majd rosszul lett. A mentőorvos súlyos alkoholmérgezést állapított meg. A vizsgálat megindult.

— **A zálogház autogarázst épít.** Párisból jelentik: A Petit Parisien híradása szerint egy párisi zálogház kétezer autó részére garázst épített.

— **Öngyilkos zombori hivatalnok.** Zomborból jelentik: Matics Milica 24 éves hivatalnok a kralijcai Mária-park előtt, a kereszt alatt szívenlőtte magát és meghalt, tetének oka ismeretlen.

— **Aviatikus-keztü a cápa gyomrában.** Párisból jelentik: Egy norvég halászhajó a Spitzbergák mellett cápát fogott. A felboncoláskor egy aviatikus-keztüt találtak a cápa gyomrában. Valószínűnek találják, hogy a keztü Anundsené, vagy valamelyik társáé lehetett.

— **„Miss Erdélyt” választottak titokban.** Cluj-Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Rommár Operában tegnap délután választották meg „Miss Erdélyt”. A szépségversenyen, amely teljesen zártkörű volt, Erdély különböző részeiből 14 jelölt vett részt. A zsiuri a szépség pálmáját a kolozsvári Vlascu kisasszonynak ítélte oda, aki mint Erdély legszebb leánya vesz részt a bucuresti-i országos szépségversenyen „Miss Romania” választásán. A szépségverseny híre egyébként Aradon általános feltűnést keltett és azt a meggyőződést váltotta ki, hogy a versenyt valószínűleg házilag intézték el, amennyiben senki sem tud arról, hogy ilyen verseny Aradon is lefolyt volna és megválasztották volna „Miss Aradot.” Vlascu kisasszony tehát nem egész Erdély, hanem csak 14 erdélyi helység legszebb leánya és igen sajnáljuk, hogy nem lehetett aradi riválisa.

— **Halálozás.** Kettner Ödön, a Mosoni Kühne gépgyár műhelyfőnöke ez év január 2-án hirtelen elhunyt. Gyásztiszteletet az elhunyt lelkiudvéért e hó 11-én d. e. 8 órakor fog megtartani a Minoriták templomában.

— **Meggyulladt a kályha tüzetől.** Budapestről jelentik: Jeczkovics Hermina 77 éves asszony ma délelőtt, főzés közben egészen közel állott a tüzhelyhez, amikor egy kipattanó szikra a ruhájára esett és pillanatok alatt lángborította a szerencsétlen asszonyt. Égő fátylaként, sikoltozva rohant ki lakásából. Az elősiető szomszédok pokrócokat vetettek rá és ezáltal sikerült a lángokat eloltani. Életveszélyes égési sebekkel a Rókus-kórházba szállították.

Pompás ruhadiszek KELL és KRAUSZ-nál.

— **Terjed a spanyolnátha Berlinben.** Berlinből jelentik: A spanyolnáthajárvány, amelyről nemrégiben beszámoltunk, egyre nagyobb arányokat ölt. A megbetegedések száma egyre több és a tisztviselők 5 százaléka nem jár be a hivatalokba. Tekintettel arra, hogy a kórházak túl vannak zsúfolva, a napokban több iskolát alakítottak át kórházzá. A betegség szerencsére általában könnyű lefolyású.

— **Heves orkán Amerikában.** Newyorkból jelentik: Az Unió déli részében heves orkán pusztított. A vihar nagy károkat okozott, tizenhat emberáldozata van.

— **A csodagyerek nősülni akar.** Berlinből jelentik: Jackie Coogan beleszeretett Berlinben Dorothee Smiles londoni angol táncosnőbe, aki szintén a német fővárosban időzik. A csodagyermek bejelentette szüleinek, hogy eljegyzi a táncosnőt és mindenképen elveszi feleségül. Amikor szülei megtagadták beleegyezésüket, öngyilkossággal fenyegetőzött. Végül a szülők beadták derekukat, csupán azt kötötték ki, hogy Jackie csak huszéves korában kösse meg a házasságot. A nő tíz évvel idősebb mint Jackie.

— **Kmetty Károly egyetemi tanár meghalt.** Budapestről jelentik: A magyar tudományos világának gyásza van. Kmetty Károly dr., az európai híri magyar jogtudós 66 éves korában tegnap hirtelen elhunyt. Kmetty Károly dr. évfizeteken át részt vett a politikában is és különösen az utolsó tíz esztendőben az intranzigens keresztény és fajvédő politika kéréllhetetlen harcosa volt. Emiatt régi tisztelőinek és barátainak nagyrésze elfordult tőle és addigi népszerűsége is jóval alább hagyott. Temetése kedden lesz az egyetemi aulából.

— **Autó és vonat borzalmas karambolja.** Bucurestiből jelentik: Borzalmas autószerencsétlenség történt tegnap este Bucuresti kilencedik kerületében. A Bucuresti—Olteniá között közlekedő esti személyvonat a 14-es számú űrháznál a Baicului uton elütötte a B. 3836. számjelzésű autókamiont, amelyet Partenie Jianu gyárigazgató vezetett. A szerencsétlen gyárigazgató a vonat alá került, amelynek kerekei borzalmas módon szétronsolták. A vizsgálat megállapította, hogy a vonat érkezése előtt a váltóór elmulasztotta a sorompót leengedni. A váltóórt őrizetbe vették.

— **Hatalmas viharok dúlnak országszerte.** Bucurestiből jelentik: A beérkezett jelentések szerint az ország minden részében hatalmas viharok dúlnak, amelyek óriási károkat okoznak. A Fekete-tenger felől északra haladó ciklon a legrettenetesebb volt Bessarabiában, ahol katasztrófális a kár. A táviró- és telefonösszeköttetés Bucuresti és Chisinau között ma délben teljesen megszakadt. A nagy vihar következtében a vonatok állandó késéssel érkeznek. A Simplon tegnap közel három órai késéssel érkezett Bucurestibe.

— **Lapunk Budapestén állandóan olvasható az Abbázia kávéházban. Oktogon-tér. Andrássy-ut 49.**

— **Szobátűz a Szabadság-téren.** Könnyen veszedelmessé válhat tűz volt tegnap délután Aradon a Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 13. számú házban. Tegnapelőtt kéményseprők dolgoztak a ház padlásán és kiegészítették a kéményben levő kormot. Valószínű, hogy egy kiugró szikra egyik padlásszerendára esett és a száraz fa lassan égni kezdett. A lappangó tűz tegnap délután két órakor lobbant föl és a második emeleten levő lakás mennyezetéről hatalmas robajjal lehullott a vakolat, a másik pillanatban már lángok borították el az egész szobát. Szerencsére a lakóknak idejkorán sikerült kimenekülniök és a tűzveszedelemtől telefonon értesítették a tűzoltóságot, amely néhány perc múlva teljes apparátussal jelent meg a helyszínen. Másfél órába került, amíg sikerült a veszedelmesen terjedő tüzet teljesen lokalizálni. A kár felülmúlja a kétszázézer lejt. A vizsgálat megindult, hogy teljes világosságot derítsen, hogy mi okozta a tűz keletkezését.

**Ha könyvujdságokat akar olvasni
bérleljen a**

Löbl kölcsönkönyvtárban

Olvasási díj havonta csak 40 lejt.

— **A párisi ujdivatú női kalap Napoleon-formájú.** Párisból jelentik: A nagy női kalap-égek már megállapodtak abban, hogy milyen legyen az ujdivatú női kalap a jövő esztendőben. Eszerint az új kalapforma hasonlítani fog a Napoleon kalapéhoz: két széle szárnyak formájára huzódik szét. A kalap szorosan simul a fejre és abban különbözik az eddigi harangformától, hogy hátulso része lecsuszik a nyakra is. A tervező szerint ez a női kalap „teljesen meg fog felelni a modern élet követelményeinek”, mert izlésességén kívül alkalmazkodik a modern élet siető tempójához, amennyiben gyorsan feltehető és levehető, a frizura elrontása nélkül.

— **Makulatura papír, tiszta újságnédek, csomagolási célra, 5 kilogrammos kötegekben olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.**

LEGUJABB.

Megindul a közvetlen telefonösszeköttetés Magyarországgal.

Arad és Nagyvárad közötti vonalszakaszon csak alig 5-600 méteres huzal kiépítésére van szükség. — A minisztertanács ma foglalkozott ezzel a kérdéssel.

tendő megnyitására.

A Magyarország és két szomszédállama, Jugoszlávia és Csehszlovákia között már régebben helyreállított közvetlen telefonösszeköttetés megteremtése óta az egyes román kormányok már több ízben foglalkoztak a román-magyar telefonforgalom megnyitására is. A terv realizálása azonban mindeddig elintézetlen maradt, míg mára aztán bucuresti-i munkatársunk a miniszterelnökségen azt a szenzációt keltő információt szerezte, hogy

a kormány egy legutóbbi minisztertanácsán a legkomolyabban foglalkozott a Románia és Magyarország közötti közvetlen telefonforgalom legközelebbi időben tör-

A kormány ugyanis — mint munkatársunk értesült — már semmi akadályát nem látja a közvetlen telefonforgalom újrafelvételek a két ország között, amely ugyancsak hozzájárulna a kölcsönös közeledés és jóviszony kiépítéséhez, amelyre a két szomszédos államnak multhatatlanul szüksége van. A minisztertanácson már a vonalat is fixirozták, amely valószínűleg

Arad és Nagyvárad között lesz,

miután ezen a határszakaszon legfeljebb ha a vezetéknek 5-600 méteres kiépítése válik szükségessé.

A kormány napirendre tűzi a petroleumpanamát. Egy szervezett rablóbanda milliárdokkal károsította meg az államot. — Madgearu a parlamentben felelősségre vonja a liberális pártot.

— Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése. —

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának telefonjelentése.) A bányatörvény reformjával kapcsolatban megvizsgált sérelmek és panaszok során Madgearu kereskedelemügyi miniszter nagyarányu panamát leplezett le a kommercializálási törvény multbani keresztülvitele körül. Megállapítást nyert, hogy

azok a bányák és petróleumtelepek, amelyeket a liberálisok annak idején kommercializáltak, a valóságban egy milliárd 596 millió lej értékét képviselnek, bár ezek értékét az akkori kormány csupán 126 millió lejtben tüntette fel.

Természetesen az illető liberális érdekeltségek hivatalos becslés alapján fizették meg az adót, ami által súlyos milliárdokkal károsították meg az államot. A nagyarányu visszaélések annál megdöbbentőbbek, mert amíg a kommercializált társaságok a békében egyenesadó címén összesen 60 millió aranylejt fi-

zettek, a liberális érdekeltségek kezébe átment bányák, petróleumtelep és azonos vállalatok eddig mindössze évi 39 millió papirlejt fizettek. Mint bucuresti-i munkatársunk értesült, Madgearu miniszter elhatározta, hogy a felfedezett hatalmas korrupciót legközelebb a parlament elé viszi és a felelősség kérdésének megállapítását fogja kérni, egyben pedig kérdést intéz a liberálisokhoz, kiknek a büne, hogy egy szervezett rablóbanda büntetlenül egy teljes évtizeden keresztül lopta, csalta és milliárdokkal károsította meg az országot.

A bányatörvény reformjával kapcsolatban a kereskedelmi miniszter egyébként megkeresést küldött az összes bányatársaságoknak és hason vállalatoknak, hogy milyen formában vélik a reform keresztülvitelét. A beérkezett válaszokat és tanácsokat aztán egy speciális bizottság vizsgálja felül, majd legkésőbb február végére elkészül a reformjavaslat végleges szövege.

Nem lesz többé ráncosképű vénasszony!

Egy bécsi orvos szenzációs találmánya az arcbőr felfrissítésére és megfiatalítására.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Steinach professzor egyik munkatársa és tanítványa, Last Ervin dr., a bécsi Ferenc József-ambulatorium fizikális therápiái állomásának vezetője szenzációs találmánnyal készült el az új év első napjaiban. Hosszas kísérlet után Last dr.-nak sikerült megtalálnia a bőr biológiai és kozmetikus felfrissítésének és megfiatalításának módszerét. Az öregedő bőrt Last dr. diathermiával, elektromos hullámok útján való belső átmelegítéssel frissíti fel. Minden kezelés egyéni módon történik, speciális elektródok készítésével, amelyek az arcra maszkszerűen, a kezre pedig keztyű módjára simulnak. A maszka kihülés után elasztikus és törhetetlen lesz. Mivel minden ráncra rásimul, mindenki csak egyéni maszkját használhatja. Ezen az uton Last dr. szenzációs eredményt ért el a biológiai bőrfelfrissítés terén. A kezelés következményeként újra megindul az erős átvérzés és

az anyagcsere. Az erek eltűnnek az orról és az orcákról, szintugy a vörös és kékes foltok. Az erős átvérzés és az örökségi pigmentumok csökkenése folytán a sárgás, ráncos bőr újból friss és rózsás lesz.

Last dr. a klinikán bemutatta találmányát, amely csakhamar avval az eredménnyel fog járni, hogy többé nem lesznek ráncosképű vénasszonyok és öreg dédanyák arcai és kezei ép oly frissek és rózsásak lesznek, mint a fiatal leányoké.

Bemutató előadásában Last dr. hangsúlyozta ugyan találmányának kozmetikus jelentőségét, azonban rámutatott a kezelés nehéz és kényes eljárására és kiemelte, hogy módszerét fodrászok és szépítő intézetek nem alkalmazhatják veszély nélkül, tehát azok a hölgyek, akik arc- és kézbőrüket fel akarják frissíteni, jól teszik, ha kezelés céljából orvoshoz fordulnak.

— **Lefoglaltak Berlinben egy holttestet a temetésén.** Berlinből jelentik: Egy rendőrtiszt egy temetésén, közvetlenül a sírbahelyezés előtt lefoglalta a holttestet. A rendőrség ugyanis névtelen feljelentést kapott, amely szerint a halottat mérgekkel ölték meg.

— **Előkészületek a lipcei mintavására.** Nagy előkészületek folynak az 1929 évi lipcei tavaszi mintavására. A mintavásár tartama tíz nap lesz és március 3-tól 13-ig tart. Minden iparág képviselve lesz a kiállításon, azonban a legnagyobb helyet az építészeti ipar foglalja el. Itt nemcsak németországi, hanem

külföldi kiállítók is helyet foglalnak. Az építészeti iparnak óriási, új csarnokot bocsátanak rendelkezésére. A technikai kiállításon a gépipar különösen impozáns méretekben vonul fel. A VDMA, a németországi gépgyárak szövetsége három nagy csarnokot vett át saját rezsiben. A hőtechnika, elektrotechnika, rádiótechnika, mezőgazdasági, ipari gépezetek, kaucuk- és gummiipar, holland ipar, orosz nyersárúk, fürdők és idegenforgalmi propaganda kiállítása különleges élményt fog nyújtani a látogatóknak, úgy, hogy erős látogatottságra számítanak a kiállítás rendezői.

Egy éj Hollywoodban.

— Fényesen sikerül az Aradi Izraelita Jótékony Nőegylet vasárapi jelmezestélye. —

(Arad, január 7.) Az aradi Fehér Kereszt nagytermét pazar izléssel berendezett tündérkertté varázsolták tegnap este az ügyes rendezői kezek. Az Aradi Izraelita Jótékony Nőegylet tartotta itt műsorral egybekötött táncmulatságát és a fényárban uszó bálterem előkelő közönségét elragadtatta az a nagyszerű pompa, ami megnyilvánult ezen a kitünően sikerült mulatságon. Az ötletes és művészi háirendezésnek iskolapéldáját mutatta be Deutsch Andorné, aki Kotzander Ignácnéval fáradhatatlanul dolgozott az estély sikere érdekében. A két főrendező uriaszony izlésének és ötletességének köszönhető, hogy az aradi izraelita nőegylet báljának a megrendezése túlhaladta a vidéki városok méreteit. Mintha egy ragyogó párisi, vagy berlini bálterembe léptünk volna be, ahol a szikrázó csillárok alatt a rendezői fantáziának ezer és ezer színes ötlete adta meg a megkapó külsőséget ahhoz, hogy meleg hangulatot teremtsen. Már az izlésesen feldiszipított folyosón éreztük, hogy ez a mulatság több lesz a szokásos bálaknál. Virágok és girlandok közt jutunk fel a büffé bejáratáig, amely fölött kivilágított betűkkel volt fölírva: „Hollywood”. A másik bejáratot Chaplin örízte villogó villanyszemekkel, szétterpesztett lábakkal. Valóban a mozivilág legkiválóbb rendezőinek ötletességét éreztük meg a terem feldiszipítésében. A menyezetről színes szerpentinszallagok csüngtek alá a falakon ötletes moziképek néztek le a közönségre. Az izlésesen berendezett színpad előtt székek sorakoztak és várták a közönséget.

Kilenc óra tájban kezdtek gyülekezni. Ragyogó selyemtoalettek, ötletes jelmezek suhantak be a terembe és a színes villanykörtek fénye, a terem különleges izlésű díszítése az első pillanatban megadta azt a hangulatot, amely kellemes mosolyt varázsolt az arcokra. Az első negyedórában az a biztos megérzés lett urrá a közönség körében, hogy ez a bál csak jól sikerülhet. Valóban a régi, békebeli bálak varázslatos pompája és meleg hangulata uralkodott mindvégig a mulatságon. — Münz Mártonné és dr. Stauber Andorné szintén hozzájárultak munkásságukkal a bál rendezéséhez és őket is megilleti az őszinte dicséret pálmája, hogy az izraelita nőegylet mulatságát a legsikerültebb bálakká avatták fel és hogy aki ott megjelent, kivétel nélkül a legkellemesebb hangulatban töltötte el ezt a színes, varázslatos éjszakát. A báltermet Erdélyi Károly és Faludi Károly díszítették fel művészi izléssel. A toalettekről külön fejezetben kellene beszámolnunk. A legmodernebb divat és a kifinomodott izlés jellemezte a toaletteket, amelyek között feltűntek a párisi divat legújabb kreációi is.

Ragyogó toalettekben, lamée, crépe de chine, georgette, velour fantáziákban, csillogó ékszerekkel, strazzokkal pompázó hölgyek, szmekingos, frakkos urak már 9 óra után gyülekeztek és 10 óra után ugyyszólván mozogni sem lehetett a nagy teremben, amikor a hollywoodi táncmulatság műsoros részének megkezdésére hangulatos fény borult a teremre és Keppich István lépett a pódiumra s vetített képek kíséretében szellemes konferánsszal bevezette az estét, amelynek tulajdonképeni első száma a miniatűr jazz-muzsikuskok: a kis *Aufricht* ikrek szereplése volt, akik pompás ritmus érzékkel, a jazz zene bámulatos hozzáértésével adtak elő aktuális zenedarabokat, természetesen irenetikus tapsvihar kíséretében. Utána tüzes román táncsal *Weichelt* Paula aratott nagy sikert, majd egy ügyes kis leány: *Reiszfeld* Baby keltett osztatlan tetszést egy fantázia tánc átérzett előadásával.

Egy finom művészettel, graciózitással tolmácsolva balettben két szép aradi urileány: *Székely* Klári és *Halmos* Böske tettek tanúbizonyságot különleges képességeikről, általános tetszésnyilvánulás jegyében. Ezután Zagon István jelenetében az ügyes *Keppich* István, a kitünő humorú *Weisz* Oszkár és a rutinos műkedvelő *Kotzander* Ferenc aknázták ki rendkívüli sikerrel a bohózat helyzetkomikumát. *Kotzander* Lizi és *Barna* János L. mint *Ly and Jan*, egy elegáns modorban előadott,

pompás táncfelvonással szerepeltek utána, melynek nyomán lelkesen viharzott a taps, úgy, hogy a renek kettőst meg is kellett a nagyszerű táncosoknak ismételnök.

Szünet után következett az estnek revüszéri száma: az Egy éj Hollywoodban, melyben először két pompás technikájú zongorista: *Weisz* Oszkár és *Keppich* István excentrikus jazz darabokkal vívták ki az elismerő tapsokat, majd, mint az aradi „Tiller görlek” az ügyes *Eiser* Rózsival az élén, hat fiatal, tehetséges urileány: *Dénes* Klári, *Eisler* Lilly, *Fischer* Baba, *Gartner* Olga, *Lusztig* Gitti, *Paál* Aranka tüntek ki bravuros precizitással s az est tapsainak jelentős hányadát aratták le. Ezután *Hajda* Kató és *Barna* János II., valóban művészi tangója volt a műsor következő pompás és nagyszerű száma.

A műsor sikerénél föl kell jegyezni *Gutmann* Oszkárné, *Barna* Istvánné, *R. Horváth* Mécit, valamint *Rudas* Bandit, akik a kifogástalan beállításhoz táncokat tanították be.

Az izléssel összeállított műsor után az ingyen falatekka' megrakott pompás büffék ellen indított attakot a közönség és a négy sátorra osztott büffében szorgoskodó hölgyek figyelmesen, gyorsan és izlésesen elégitették ki az igényeket. A hideg ételnemieknél a mindvégig fáradhatatlan Halpern Miksáné, Kovács Miksáné, Vértés Henrikné, dr. Somogyi Gyuláné, dr. Tolnai Jánosné, Steckl Adalinné, Winternitz Jenőné, Gartner Márkné, Varsányi Kató és Márta sürögtek-forogtak, a cukrászdában dr. Keppich Jakabnéval az élén, Major Béláné, Mihailovits Gyuláné, dr. Köves Lászlóné, Somogyi Andorné, dr. György Sándorné, özv. Radó Sándorné, dr. Radó Jánosné, végeztek rendkívül tevékeny munkát, a pezsgő sátorban Schreyer Viktorné vezetésével Domán Sándorné, Stauber Józsefné, Mellinger Józsefné, dr. Groszmann Alfrédné, dr. Lukács Jenőné, Blum Árpádné, Rácz Gyuláné, Szabó Miklósné, Sebes Károlyné, dr. Szalay Vilmosné, Sugár Károlyné, Mairovitz Mártonné kínálgatták habzó sampányival, — az üresen maradt üvegekből megállapíthatólag — eredményesen a bál közönségét és a többi frissítők sátorában Glésinger Győzőné, Sándor Ivánné, a pénztárnaknál pedig Pick Ernőné és Mairovitz Emilné dolgoztak nagy ambícióval.

Falatozás után a közönség visszavonult a bálterembe és a kitünő Kari jazzband muzsikájára nagyszerű hangulatu tánc vette kezdetét. Pattogó ütemű charlestonok, finom tangok, bluesok gyors egymásutánban váltakoztak és rendkívül emelkedett hangulatban a hajnali órák felé rendezett szépségversennyel és jelmez-versennyel még pompásabbá vált a hangulat. A szépségverseny első díját a kolozsvári, feltünő szépségű *Pálli* Piri nyerte meg, a második egy szép aradi urileány, *Gartner* Olga lett, a jelmez-versenyben pedig első helyre az izléses jelmezű *Kotzander* Lizi jutott.

A hangulatkeltő versenyek után ismét tánc következett, szakadatlan tánc és a hajnali derengés, sőt a reggeli órák beköszöntése is még igen szép számu közönséget talált együtt, akik végül is egy feledhetetlen emlékű, minden tekintetben fényes sikerű báléjszaka emlékével tértek haza.

Mulatság.

(—) Műsoros táncmulatság Simonyiávan. A simonyiávi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 1928. december 30-ikán, „Hoff” vendéglő helyiségeiben műkedvelő előadással egybekötött, anyagilag és erkölcsileg jól sikerült táncmulatságot rendezett. Színre került a „Tót leány” című népszínmű, 3 felvonásban. Szerepeltek: Kádár András, Plener Ferencné, Pelle Ferenc, Grünwald Évike és Mariska, Kárpóki Bálint, Szalámi János, Schibl Rózsi, Hoff Árpád, Farkas József, Kilián Erzsike, Schenk Mihai, Bittermann István, Egri Ferenc, Plener Ferenc, Hufai János, Plener Katica, Hoffmann Mariska és Koch Ancika,

vaiamennyien dicséretet érdemelnek. Különös elismerést érdemel a rendezésért Kálnoki Bálint. — A felülfizetőknek ezton is hálás köszönetet mond a vezetőség: Hip Emil 30 lej, Avramovici Emil 40 lej, Kovács M. 40 lej, Horn Sándor 100 lej, Dogács V. 120 lej, özvegy Billi Jakabné 100 lej, özvegy Telecsánné 100 lej, özvegy Némediné 60 lej, Mátéfi E. 60 lej, Boros L. 100 lej, Csabai D. 140 lej, Makai K. 40 lej, Dósa S. 60 lej, Kozma S. 60 lej, Gáspár I. 40 lej, Niedhammer J. 120 lej, Kovács Ferenc 60 lej, Erdős S. 40 lej, Hudács István 20 lej, Urbán I. 80 lej, Héviz P. 20 lej, Heimann M. 50 lej, Leocuta (apateu-i) 260 lej, Tömö I. 40 lej, Barta I. 20 lej, Mladin 40 lej, Felföldi I. 100 lej, Barta Lajos 20 lej, Németh Mihály 100 lej, Ott F. 40 lej, Nadaban Gavriła 100 lej, Sebők Mátyás 30 lej, Isztin D. 100 lej, Marx F. 100 lej.

(—) Az ujonnan alakult buteni-i róm. kath. egyházi dalárda Szilveszter-estélyén nagyszabásu műsoros táncvigalmat rendezett Andrassy Gyula kántortanító vezetése alatt. A vegyes dalárda négyzólamu magyar dalokat énekelt kifogástalanul. Polacsek Kató ének száma nagyon kedves volt. Rohretzer Biri szavallatát meghatottan fogadták. Polacsek Gyuszi román tánc nagy tetszést váltott ki. Lakatos Baba „Menyasszony” című monolója a valóságot hűen állította a közönség elé. A „Ködkirályfi” egy felvonásos vígjátékban Tokai Lili szép sikert aratott. Triffi Lajos és Eppel Antal a férfi szerepet kiválóan alakították. „Bál után” című páros jelenetet Lizer Cunika és Poller Gyuszi adták, kik szerepükben hűen jelképezték a kicsapongó férjet, illetve feleséget. „Az elvesztett fogadás” című vígjátékban Murányi Rózsika a szobaleány és Lizer Cunika a művésznő szerepet játszótták kitünően, ugyszintén Kotzka László és Suhajda Vilmos is sikerrel szerepeltek. A konferálást Kotzka László végézte szellemesen. A rendezésben Avram Aurel is fáradhatatlan aktív szerepet vitt. Az eredmény úgy anyagilag, de legfőképp erkölcsileg kitünő volt.

— A Fehér Keresztben lesz f. hó 12-én, szombaton az Aradi Athletikai Club táncestélye, mely iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. Az agilis rendezőség mindent elkövetett, hogy az atléták ez évi mulatsága mindenben felülmulja az előző évek estélyeinek sikerét.

Megválasztották Miss Hungáriát.

Simon Böske, egy keszthelyi orvos leánya lett a győztes 218 reflektáns közül.

Budapestről táviratozzák: Vasárnap választották meg Budapesten „Miss Hungáriát”. A választás az Erzsébet-köruti Uri Kaszinóban, rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le, úgy, hogy a kíváncsak hatalmas tömegének távoltartására nagyobb számu rendőrséget kellett kivezényelni.

A zsüri előtt 218 leány vonult el. Mindjárt az első kettőnek megadták a piros cédulát, amely a döntőre kvalifikálta őket. Ezután néhány igazán nagyon csunya leány következett, akik persze nem nyerhették el a zsüri tagjainak tetszését. A jelöltek elvonulása órákig tart, míg végül a zsüri a 116-odik jelöltnek, Simon Böske-nek ítéli a pálmát. A zenekar rázendít a Himnuszra és Pekár Gyula, a zsüri elnöke mosolyogva díszíti fel a „Miss Hungaria” szalaggal a piruló győztest. Maurice de Walleffe, az internacionális szépségverseny rendező bizottságának vezértitkára kijelenti, hogy a győztest nagyon finom, disztigvált szépségnek találja, akinek különösen a teintje, az alakja és természetes, leányos bája tetszik neki, majd mély meggyőződéssel a hangjában közli, hogy az európai államok győztesei közül már ötöt—hatot látott, de mégis a „Miss Hungaria” tetszik neki a legjobban. Simon Böske, dr. Simon Sándor keszthelyi orvos leánya és arcképe a Színházi Élet karácsonyi számának 67-ik oldalán látható.

Hajós-bál január 19-én a Fehér Kereszt-ben

Bemutatták az emberlelkű kutyát az egyik newyorki egyetemen. *Fellow, a hat éves farkaskutya 400 szót ért és gondolkodik.*

Bécsből jelentik: A newyorki Columbia egyetem egyik pszichológiai előadótermében nagy szakértő közönség jelenlétében vizsgált az állatvilág legújabb csodája, Fellow, „aki” 400 szót ért és az emberi parancsok tökéletesen engedelmeskedik. Fellow 6 esztendősen német juhászkutya, abból a szép fajtából, amelyet az egész világon farkaskutyának neveznek és külseje az első pillanatra is értelmet árul el. C. J. Warden professzor, aki a vizsgálatot vezette, bevezető előadásában rámutatott arra a tényre, hogy az átlagos angol és amerikai ember mindennapi szükségleteinek kifejezésére 350 szót használ, ha tehát igaznak bizonyul, hogy a kutya 400 szót ért és ismer, bátran el lehet mondani, hogy emberlelkű állat.

Természetes, hogy hosszú tréning és emberek állandó közléte érte el ezt a nagy eredményt. Senki sem tudja megállapítani, hogy mi történik akkor, amikor Fellow agyát a parancs szavai elérik, az azonban tagadhatatlan tény, hogy a kutya a hozzá intézett beszédet megérti és a parancsokat teljesíti. Fellow élesen ránéz arra, aki hozzá beszél és mindaddig, amíg a szavak értelmét teljesen fel nem fogja, nem veszi le róla pillantását. Amikor a parancsot megértette, valamilyen mozdulattal félreérthetetlen jelet ad és azonnal teljesíti is az utasítást.

Az ilyen művelt kutyánál szinte természetes, hogy nem ismeri a cirkuszi idomítók ostoba és állatkinzó trükkjeit. Pacsint ad, de gazdája parancsszavára különbséget tud tenni férfiak és nők között. A padban ülő hallgatóság során végigmenve, az első sorban 12 férfivel kezelt, 21 nőt pedig figyelmére sem méltatott. Ezenkívül ismeri az udvarias meghajlást is,

mert minden parancs teljesítése után meghajlással jelzi, hogy feladatának eleget tett.

Egyik legérdekesebb produkciója tisztán mutatja, hogy Fellow értelmes állat és gondolkozva cselekszik. Az előadóteremben gazdája ezt a kérdést tette fel neki:

— Fellow, hol a szakács?

A kutya pillanatig sem habozott. Leugrott a dobogóról, kinyitotta az ajtót és szag után elindult megkeresni a konyhát, miután tudta, hogy a hallgatóság soraiban nem fogja megtalálni a szakácsot.

A kutya tökéletes pontossággal különbözteti meg a szavakat. Ezt így bizonyították be:

Az asztalon egymás mellé tettek egy férfigallert (angolul collar) és egy ezüst dollárost. A két szó az angol nyelvben csak egy betűvel különbözik. Ha bármelyiket kéri tőle, a kutya a helyes darabot választja ki és a hasonló hangzás nem téveszti meg.

Nem is egészen pontos a szó, ha azt állítjuk, hogy a kutya gazdája, Mr. Herbert, parancsokat ad a kutyának. Sokkal helyesebb, ha így mondjuk, beszélget vele.

Mr. Herbert megiogta a kutya nyakörvét:

— Ide figyelj, Fellow! Azt a hölgyet meg kell védelmezned! Senki sem nyúlhat hozzá!

A kutya azonnal odaállt a kijelölt nő mellé s fogait vicsorgatja minden közeledőre. Hyenkor még azt sem tűri, hogy a gazdája hozzányúljon a megvédelmezendő hölgyhöz, mindaddig, amíg azt nem mondja neki: jól van.

Egy amerikai mecenásnak Fellow mutaványai annyira megtetszettek, hogy alapítványt tett a kutya nevére azzal a rendeltetéssel, hogy a pénz kamataiból állat-pszichológiai tanulmányokat végezzenek.

alapján a pontstatisztika a következőképpen alakul: Kardban Winternitz 5 pont, Weinberger István 4 pont, Kauten Lajos, ifj. Verbos Nándor és Stern Endre 3—3 pont. — Törben Weinberger István 8 pont, Kauten Lajos 3 pont, Mellinger György 2 pont, Simay Lula és Reich György 1—1 pont.

O Magyar csapatok külföldi turája. A Ferencváros portugáliai turáját kellemetlen akkorddal fejezte be. Ismeretes, hogy 6:0-ra verte meg a magyar csapat a portugál válogatottat s legutóbb a Bernicával mérköztek. A portugálok nemzeti kérdést csináltak a mérkőzésből és minden áron revansot akartak venni. Sikerült is a bíróság segítségével egy 11-essel 1:0-ra megverni a magyar bajnokot, sőt a végén a tömeg benyomult a pályára és ütlelni kezdte a magyar játékosokat, akiket a rendőrség csak nehezen mentett meg a súlyosabb sérülésektől. A mérkőzést félbeszakították és a magyarok elutaztak. — Athén. Bocskay—Panathinaikos 5:3. Bocskay—Olimpiakos 7:2. Bocskay—Enosis 3:2 (2:2). — Havannából jelentik: A Sabaria 4:1 (1:0) arányban legyőzte a Havana válogatottat.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cipőket legolcsóbban vehet SCHWARZBERGER ÉS COMP. cégénél volt Vörösmarty-u. sarok

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a betipiac legélénkebb helyén

bolthelyiség,
azonnalra kiadó.

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

KÖZGAZDASÁG.

Bucuresti-i kereskedők tiltakozása az adóemelés ellen. Vasárnapi gyűlésükön hitelintézet létesítését követelték a kormánytól.

(Az Aradi Közlöny Bucurestii tudósítójának telefonjelentése.) A bucaresti-i kereskedők szövetsége tegnap délután Calea Grivitei helyiségében tiltakozó gyűlést tartott az adók indokolatlan emelése ellen. A gyűlésen, amelyen igen nagyszámú kereskedő vett részt, a szónokok hevesen kikeltek a kormány adópolitikája ellen és az új adóemelések sürgős hatálytalanságát kérték. Több felszólalás után a gyűlés határozati

javaslatot fogadott el, amelynek alapján kérik az adók csökkentését és ha ez nem volna lehetséges, legalább a forgalmi adó visszavonását. Ha azonban ez sem állana módjában a kormánynak, akkor sürgősen létesítsen egy hitelintézetet, amely olcsó és gyors hitelekkel segítene a kereskedők és iparosok helyzetén. A határozati javaslatot holnap egy küldöttség fogja átnyújtani a pénzügyminiszternek.

Zürichben 3.12 a lej.

Helyi valutaárak. (Január hó 7.)
Külföldiek: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.95, Budapest 29.15, Zágráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.70, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — **Pénz:** Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdényítés. (Január hó 7.)
Berlin 123.60, Amsterdam 208.60, Newyork 519.20, London 2519, Páris 20.29.75, Milánó 27.18.75, Prága 15.37.50, Budapest 90.55.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.12.50, Varsó 58.17.50, Bécs 73.08.

Zürichi tőzsdézárlat. (Január hó 7.)
Berlin 123.55, Amsterdam 208.62.50, Newyork 519.20, London 2519, Páris 20.30, Milánó 27.20,

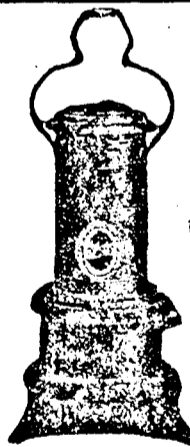
Prága 15.37, Budapest 90.54.50, Belgrád 9.12.75, Bucuresti 3.12, Varsó 58.17.50, Bécs 73.07.50.

Bucurestiben ünnepi tőzsdeszünet.

= **Magyar mezőgazdasági kiállítás.** Budapestről jelentik: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület március 21-én rendezi meg az országos mezőgazdasági kiállítást, amelyre a külföldieknek nagy kedvezményeket adnak.

SPORT

O A harmadik Pellegrini házi vívóverseny kevésszámú érdeklődő jelenlétében a következő eredményekkel zárult: Kardban 1. Verbos Nándor 4 győzelem, 2. Stern Endre 3 győzelem, 19 tuss, 3. Weinberger István 3 győzelem, 20 tuss. Verbos Winternitztől, Stern Verbostól és Weinbergertől, Weinberger pedig Verbos és Condoretianutól szenvedett vereséget. A verseny legszebb assautja a Weinberger—Winternitz találkozás volt. Törben Weinberger w. o. nyert. Az eddigi versenyek

2 lejért fűt

óránként petróleummal a legújabb „IRIS” védjegyű

NOVA-KÁLYHA

Fekete, zöld és fehér tüzemállandóval. Szagmentes.

Aradon megtekinthető üzemképes állapotban

Parfumerie

APOLLO

Illatszertár

Str. Eminescu 3. (Deák F.)

Hirdessen a 43. évi Aradi Közlönyben

Írógép műszerész,

megbízható, szak-
oo képzett erő oo

azonnal felvétetik.

Sürgős ajánlatokat kérünk fizetési igény és eddigi munkahelyek meg-
oo jelölésével oo

REMINGTON
Központi Lerakat
Timişoara. 262

Mélyen leszállított árak női és leányka kabátokban és bundákban!
 Hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatnak. **PLESZ** Központi női ruha nagyáruházában Arad, a színház hátsó bejáratával szemben.
Feltűnően leszállított árak! **PLESZ** **Feltűnően leszállított árak!**

Weinberger cipőüzletében még csak rövid ideig, az üzlet végleges felhagyása miatt, a raktáron levő összes cipők minden elfogadható árban kaphatók

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden: szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadvánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

PUSZTÁN lakó özvegy földbirtokos hasonló, intelligens földbirtokosnő ismerettségét keresi, kivél a téli unalmas hónapokban összejönné. Kölcsönös rokonszenv esetén családját is bekapcsolná és későbbi szoros barátság fejlődne ki. Leveleket „Földbirtokos” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóiba kér. 212

Csillárok 1600 lejű, VARGA és ROSENFIELD villamosági vállalatnál Arad, Central szálló mellett.

ALKALMAZÁS.

GUVERNANTE die Französisch, Englisch perfect Spricht, acceptiert sofort Amelie Domahidy, Domanesti (Domarhida) ind. Salai 263

HÁZMESTERPAR lehetőleg gyermektelen, asszony mindenes takarításért lakást, fűtést, világítást, fizetést kap. Bővebbet Haász írda, Str. Eminescu 12. 259

BEJÁRÓ főzőné felvétetik. — Molnár Ödönne, Sárosv. ucca 1. 265

ÜGYES, MEGBIZHATÓ KIFUTO LEÁNYT is bizonyítvánnyal felvesz. Salgóné bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

LAKÁS.

KÖZPONTBAN 2 szobás, előszobás újonnan testelt lakás, mellékhelyiségekkel, február 1-re lelépés nélkül kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 300

KIADÓ azonnalra elfogajható három szoba, előszoba, fürdőszobás lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebbet Piata Avram Iancu 11. Baumann. 6977

A főtéren

lét udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VENNÉK 25 drb. 1½ éves tarka tijnót és 2 drb. igás lovat. Ajánlatokat Kalmár Lajos, Valcaii (Timis) kér.

MEGBIZOIM RÉSZÉRE KERESÉK: Aneroid baromméter (fém légsúlymérő), antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kiváncra házhoz is megyek. Salgóné bizományi üzlet, Str. Horia 1. (Széchenyi-u) Neuman-palota. 1000

WERTHEIM-KASSZA, antik könyvszekrény, antik komódok, Biedarmayer szalon asztalok, kredencok, álló nagy óra, antik asztali lámpák, szőnyegek, hintaszékek, márkás porcellánok, antik órák, frakt, szmoking, pálinkás servisek, előszobafalak, antik fotelok, zongorák, női íróasztalok, velenicai tükör, kossol tükörök, ebédlők, szalonok, fotelok, girandólok, takaréklámpák, gázreszó, asztalok, székek, festmények, dísz tárgyak stb. eladók. SALGONÉ bizományi üzlete Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Kedvező fizetési feltételek.

Legmodernebb **rádiók,** rádióalkatrészek, gramofonok és lemezek. Villanycsillárok és az összes villanyzerelési cikkek nagy raktára

I. Hell si Comp.

Arad, Str. Untrel 14. (Ortutay-palota.) 6844
 Kedvező fizetési feltételek.

OKTATÁS.

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Volt Fábán Gábor-ucca 1 földszint. 218

Érdekes és sikeres módszer szerint tanítom a **német és francia nyelvet**

Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETEK.

FÜTŐN levő jólmenő fűszerüzlet eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 269

ÜZLETHELYISÉG Boros Béni-tér. legforgalmasabb helyén azonnalra kiadó. Bővebbet Fleissig, Fekete bárány. 236

VIDÉKI jömenetelű, horbélvüzet, más elfoglaltság miatt sürgösen eladó. Leveleket kérem „Megélhetés biztosítva” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóiba. 261

FORGALMAS helyen üzlethelyiséget keresünk február elsejére. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 264

VILÁGOS szuterén helyiség üzletnek, műhelynek, raktárnak kiadó. Volt Dóbó-ucca 5. 260

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóiban.

KÜLÖNFÉLÉK.

TÁRS! Pénzes társat keresek, aki találmányomat szabadalmaztatná, a találmányom konzumoikk, csak komoly urakkal tárgyalok. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 271

ELVESZETT egy ezüstóra karcsat 6-ikán éjjel az Iparos Otthontól a Fehér Keresztig. Kérem a b. megtalálót mivel nagy értékkel nem bír, de nekem kedves emlék, jutalom ellenében leadni „Farage” női kalapszalonn Bul. Reg. Ferd. 39. 270

KÉRELEM A NEMESSZIVÜ EMBEREKHEZ! 12 éve súlyos betegen fekvő munkaképtelen férfi kéri a nemesszivü emberek bármilyen segítségét nagy nyomorában. Cime Jäger, volt Bercsényi-ucca 50. sz. 700

Alkalmi vétel!

Ajánlok csaknem új, gyönyörű ebédlőt, hálót, szalonberendezést, szőnyeget, dísz tárgyakat és antik butorokat, mint igen kedvező alkalmi vételeket.

SALGONÉ

bizományi üzlet
 Str. Horia (Széchenyi-u.)

Fogászat.

Foghuzás (érezéstelenítéssel) ... L. 40
 Fem fogak (Randolt) drb. ... L. 100
 Arany koronák drb. ... L. 350-400
 Fehér fogak kautschukra drb. ... L. 50
 Vidékieknek: fogmunkálatok 24 óra alatt eszközöltnék

Frida D'Moudjalled

vizsgázott fogászno 5205
 Arad, Str. Mărășești 11. (Kossuth-ucca.)

Keveset használt

FORD-autó

és különböző butorok eladók

Radnai-ut 57. 268

Ha Curtici-ra

utazik, vagy autókirándulást tesz erre a közeli határállomásra, keresse fel:

Jovitu Jenő vasúti vendéglős

éttermét, ahol jól, olcsón és ízletesen étkezhet. 4918
KITÜNO FAJBOROK!

Ha órát és ékszerét akar venni leszállított árban,

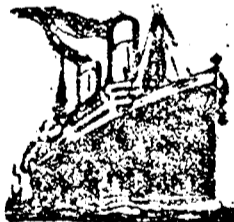
Ha óráját vagy ékszerét javíttatni akarja 2 évi jótállással olcsón, úgy forduljon bizalommal

ZINNER

órá- és ékszerészhez
 volt Forray-ucca 4. 6514

Utazzék Canada, Argentina, Uruguay és az Egyesült Államokba,

továbbá a világ összes többi részébe a legjobb és legelőkelőbb német hajós társasággal

NORDDEUTSCHER LLOYD F. MISSLERREL!

Szolid, előzékeny kiszolgálás. —: Kitünő étkezés. Ingyenes felvilágosítást ad:

Arad, Bulev. Regele Ferd. 65. Telefon 8-51.

Gabonapiac, átellenében Hegyaljai villamosnak. 6640

Az utazók Aradtól—Bremenig 36 óra alatt csak gyorsvonaton teszik meg az utat.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitünő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
 A vidéki társaságok találkozó helye!